

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA”
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ „DUMITRU STĂNILOAE”
ȘCOALA DOCTORALĂ DE TEOLOGIE ORTODOXĂ
DOMENIUL: TEOLOGIE SISTEMATICĂ - MISIOLOGIE ORTODOXĂ

TEZĂ DE DOCTORAT

PENTECOSTALISMUL
ISTORIE, DOCTRINĂ, MISIUNE
O EVALUARE TEOLOGICĂ ORTODOXĂ

– REZUMAT –

ÎNDRUMĂTOR: PR. PROF. DR. GHEORGHE PETRARU

DOCTORAND: PR. ALEXANDRU BACIU

IAȘI
2024

Cuprins rezumat

Introducere.....	3
Motivația alegerii temei.....	3
Scopul și obiectivele propuse.....	4
Actualitatea și stadiul cercetării și al traducerilor. Receptarea pentecostalismului în spațiul românesc prin prisma lucrărilor de specialitate.....	5
Noutatea lucrării.....	9
Metodologia cercetării.....	10
Structura lucrării.....	11
Cuprinsul lucrării in extenso.....	14
Bibliografie.....	18

1. Introducere

Penticostalismul, cunoscut astăzi mai ales ca o mișcare creștină caracterizată printr-o formă excentrică de spiritualitate și o preocupare intensă pentru „darurile Duhului Sfânt” și vindecările miraculoase, își are originile în dorința pastorului metodist Charles Fox Parham și a studenților săi de la Școala Biblică din Topeka, Kansas, SUA, de a „reînvia” modul de viață creștin al Sfinților Apostoli și al primilor creștini. Ei urmăreau să restaureze darurile spirituale (pneumatika) din Noul Testament, cu un accent deosebit pe glossolalie, considerată drept dovadă a „botezului în/cu Duhul Sfânt”.

Începând cu Topeka Bible School și continuând cu „trezirea” de pe Azusa Street, ideile penticostale au început să se răspândească în lumea creștină în doar câțiva ani. Nu este o noutate pentru noi faptul că penticostalismul este astăzi un fenomen global, atât numeric, cât și geografic. Conform unei evaluări statistice globale din 2000, publicată în 2002 în *The New International Dictionary of the Pentecostal and Charismatic Movements*, penticostalii, creștinii „carismatici” și neopenticostalii reprezintă astăzi 27,7% din creștinismul global organizat, ceea ce înseamnă că există aproximativ 65 de milioane de penticostali clasici, 175 de milioane aparținând „Mișcărilor carismatice” sau „celui de-al doilea val de reînnoire spirituală” și 295 de milioane de neo-carismatici sau neo-penticostali aparținând „celui de-al treilea val de reînnoire spirituală”.

2. Motivația alegerii temei

Pe parcursul redactării acestei teze, *Penticostalismul. Istorie, doctrină, misiune. O evaluare teologică ortodoxă*, am fost îndemnat permanent de gândul că una dintre greșelile grave pe care omul le poate comite în viața lui este *necunoașterea*. În context religios și etic, necunoașterea implică ignoranță și superficialitate, aspecte care indubitabil pot genera consecințe în plan existențial și chiar soteriologic.

Valoarea cunoașterii, în general, se demonstrează nu doar în atingerea țintei fizice, ci și în întregul proces prin care aceasta este realizată. Cunoașterea este evidentă mai ales în modul în care influențează și îmbogățește parcursul. Prin ea, fiecare pas făcut pe drumul către împlinirea obiectivului devine o oportunitate de învățare și creștere. În cazul lucrării de față, valoarea cunoașterii nu stă atât în acțiunea de a înțelege penticostalismul și impactul pe care îl are în lume, ci se vede mai ales în procesul de a te înrădăcina în propria credință, de a învăța să prețuiești, să dorești credința Părinților, care este cea predată de Mântuitorul Iisus Hristos Apostolilor, și să constăți astfel valoarea ei incomensurabilă.

Ideea alegerii acestei teme de cercetare a venit inițial în urma unei curiozități intelectuale generată de observarea acestui fenomen religios creștin centrat pe un tip de spiritualitate entuziastă, dinamică, care nu stabilește limite formelor de exprimare, având abilitatea de a se mula destul de bine pe etosul și chiar pe credința istorică, dominantă a unui popor.

Îmboldit de setea de cunoaștere, am observat aceste elemente descriptive la începutul misiunii mele preoțești, când, desfășurându-mi activitatea pastorală într-un sat din județul Botoșani, am interacționat cu o comunitate semnificativă de romei și cu câteva familii penticostale. Am constatat atunci sinceritatea și „pasiunea” cu care aceștia discutau despre convingerile lor și despre relația specială pe care susțineau că o aveau cu Duhul Sfânt. Certitudinea că penticostalismul nu este o mișcare religioasă oarecare, care nu poate fi descrisă totuși în termeni simpli, deși a fost numită religia „celor simpli sau săraci”, a fost întărită în perioada când am preluat conducerea Departamentului Minorități din cadrul Sectorului de Misiune, Statistică și Prognoză Pastorală al Arhiepiscopiei Iașilor. În urma muncii desfășurate aici, am putut constata că pentru multe comunități de romei și nu numai fenomenul acesta părea o alegere valabilă. Altfel spus, în aceste comunități se petrecea așa numitul „exod cultic”, o realitate religios-socială care se caracterizează prin părăsirea spațiului eclezial ortodox și îmbrățișarea unei alte forme de creștinism, pentru mulți penticostalismul fiind la îndemână.

Motivația intrinsecă a fost completată de cea extrinsecă prin identificarea unui deficit de lucrări și studii în limba română care să abordeze integrativ și obiectiv, din perspectiva teologiei ortodoxe, fenomenul penticostalismului. La aceasta se mai adaugă și relevanța sa pentru domeniul misiologiei ortodoxe.

În toată această perioadă destul de lungă de reflecție care s-a materializat în alcătuirea acestei teze, am fost îndrumat cu multă grijă și ajutat cu sfaturi, direcții și sugestii bibliografice de părintele profesor îndrumător Gheorghe Petraru, căruia îi sunt deplin recunoscător.

3. Scopul și obiectivele propuse

Scopul principal al acestei cercetări este de a oferi o imagine corectă și cât mai clară penticostalismului, urmărind și analizând din perspectiva teologiei ortodoxe dimensiunile istorică, doctrinară și misionară care au dus la formarea identității și a influenței sale globale. Obiectivele ne vor ajuta să împlinim acest scop, ele putând fi clasificate în funcție de cele trei paliere de dezvoltare și creștere a penticostalismelor, respectiv de importanța definirii acestui „fenomen” religios și a clasificării lui prin raportare la ortodoxie:

a. În acest demers științific, este necesar să cunoaștem dimensiunea istorică a penticostalismului, fiindcă doar așa putem să clarificăm problematica originilor; să investigăm

antecedentele; momentele de început; evoluția globală și să aflăm cine au fost principalii lideri și teologi care au contribuit semnificativ la conturarea și solidificarea acestei identități religioase. Cineva spunea în sens metaforic că penticostalii au fost întotdeauna buni povestitori, iar naratorii nu doresc nimic mai mult decât un public. De aceea, putem afirma că abilitatea acestora de a-și conecta poveștile în mod semnificativ la viețile oamenilor a fost esențială la nașterea mișcării și rămâne esențială pentru ascensiunea sa continuă¹. Pe firul acestei „povești”, vom căuta să aflăm și să înțelegem istoria acestora în așa fel încât atunci când vom ajunge la final să putem constata atingerea obiectivului propus, adică cunoașterea procesului istoric care a „născut”, crescut și definit identitar această denotațiune.

b. Sub aspect doctrinar, avem ca obiective investigarea învățăturilor fundamentale ale penticostalismului, diferențele doctrinare specifice celor trei ramuri ale acestuia, compararea și interpretarea acestora în lumina teologiei ortodoxe, precum și explorarea modului în care învățăturile doctrinare au influențat și influențează practicile religioase și viața cotidiană (modul în care *doctrina* devine *praxis*).

c. Aspectul misionar este fundamental pentru a înțelege cum a fost posibilă „împânzirea” și fixarea „învățăturilor” lor în diferitele spații geografice ale lumii, în diversitatea culturală și religioasă existentă. Vom vedea statistica actualizată a expansiunii penticostalismului, vom analiza abordările și strategiile folosite în misiune și modul cum fenomenul acesta a avut abilitatea de a se integra și a se adapta mentalităților diferite din punct de vedere cultural și religios.

4. Actualitatea și stadiul cercetării și al traducerilor. Receptarea penticostalismului în spațiul românesc prin prisma lucrărilor de specialitate

Actualitatea temei noastre de cercetare *Penticostalismul. Istorie, doctrină, misiune. O evaluare misiologică ortodoxă* este dată de relevanța acesteia în contextul actual al misiunii ortodoxe extra și intra spațiului românesc, având ca postulat ideea că metoda reactivă folosită în perioada când penticostalismul desfășura o misiune marcată de imperativul eshatologic, care de multe ori aluneca în panta prozelitismului, nu mai constituie o alternativă eficientă și nici nu poate fi un substitut real al mărturiei creștin-ortodoxe.

O cercetare amănunțită a fenomenului numit „penticostalism” poate avea mai multe avantaje, dintre acestea le amintim pe următoarele: clarificarea propriei învățături de credință și a importanței *ortopraxiei* prin cunoașterea acestei noi perspective creștine și a diferențelor

---

¹ Elle HARDY, *Beyond Belief. How Pentecostal Christianity is taking over the world*, Hurst & Company, London, 2021, p. 3.

care decurg din comparare; în contextul în care pentecostalismul, indiferent de forma acestuia, are o misiune centrată pe creștere rapidă și cantitativă și ținând cont, de asemenea, de caracterul parazitar al acestuia, o evaluare cât mai onestă și o înțelegere profundă poate fi de folos misiunii ortodoxe în vederea dezvoltării și adaptării strategiilor misionare și pastorale; observarea atentă a doctrinelor și praxisului pentecostal, care de multe ori se manifestă ca o obsesie față de darurile supranaturale, va întări convingerea că Biserica Ortodoxă, laborator al îndumnezeirii noastre, este spațiul unde harismele – expresii ale harului dumnezeiesc necreat – nu au încetat, ci lucrează în mod concret. Acest fapt cu siguranță va determina o aplecare sinceră asupra vieții duhovnicești; prin eliminarea prejudecăților, cunoașterea istorică, misionară și doctrinară a pentecostalismului poate duce indubitabil la un dialog constructiv și sănătos, făcându-ne conștienți de identitatea noastră și capabili să o afirmăm.

Nivelul de cercetare al pentecostalismului în spațiul românesc se reflectă în publicarea unor lucrări de specialitate care conțin pe de o parte perspectiva ortodoxă, iar pe de altă parte pe cea pentecostală. Trebuie însă să recunoaștem că în spațiul ortodox cantitatea informațională cu privire la această temă este redusă, dar prezentă încă din perioada interbelică, adică în etapa de început a pentecostalismului românesc, când stilul dominant al scrierilor ortodoxe a fost cu precădere cel apologetic ca o reacție la misiunea pentecostală centrată pe o evanghelizare forțată, disidență, restauraționism, separatism și perfecționism.

Luând în calcul aceste aspecte, evidențiem următoarele lucrări din acea etapă istorică care au tratat pe scurt, dar cu responsabilitate pentecostalismul:

- Lucrarea preotului Alexandru N. Constantinescu - *Sectologie. Combaterea sectelor din România și istoricul lor*, Tipografiile Române Unite, București, 1929 - oferă informații cu privire la originile fenomenului pentecostal și o descriere interesantă a manifestărilor harismatice care aveau loc în comunitățile din Germania formate de norvegianul Thomas Barratt;
- Episcopul Grigorie Comșa, *Noul ghid pentru combaterea și cunoașterea sectelor religioase*, Tiparul Tipografiei Diecezane, Arad, 1927. Lucrare în care sunt cuprinse date despre istoricul mișcării, pătrunderea acesteia în spațiul românesc, doctrină și informații despre primele „mărturisiri de credință” pentecostale traduse defectuos din engleză în limba română: *Primit-ați Duhul Sfânt?* (7 pagini) și *Declararea fundamentului adevărat*;
- Prin contribuția episcopului Grigorie Leu Botoșăneanul, *Confesiuni și Secte. Studiu istoric-misionar*, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1929, aflăm informații

prețioase cu privire la pătrunderea pentecostalismului în spațiul românesc prin misiunea lui Pavel Budean și a lui Andraș Teodor, emigranți români stabiliți în America care susțineau financiar și misionar comunitățile nou formate din Păuliș și Cuvin;

- Preasfințitul Grigorie Leu Botoșăneanul publică în anul 1931 la Tipografia Eparhială Cartea Românească din Chișinău *Sectele din România*. În această scriere, la secțiunea *Pentecostaliștii sau Tremuătorii*, episcopul reia informațiile din cartea anterioară, identifică totodată o nouă structură pentecostală românească condusă de Ioan Bododea și ne informează cu privire la apariția unor noi broșuri în limba română, precum *Memoriul bisericelor lui Dumnezeu, Predicatorii și biblia*, și la tipărirea primelor reviste pentecostale *Glasul Adevărului*, schimbată în *Cuvântul Adevărului*, și *Știința Științelor*;
- Mai târziu, în perioada comunistă, atunci când pentecostalismul capătă libertate de exprimare, apare la Arad, în 1948, lucrarea Pr. P. Deheleanu – *Manual de Sectologie*, care reflectă foarte bine ideea că studierea sectologiei ca disciplină individuală în cadrul învățământului teologic ortodox românesc era un deziderat împlinit;
- Tot în perioada comunistă, în anul 1986, apare masiva lucrare *Îndrumări Misionare*, sub coordonarea Pr. Dumitru Radu, care nu prezintă grupările religioase sau autorii diferitelor doctrine străine ortodoxiei, ci se ocupă exclusiv de analiza diferitelor teme doctrinare, printre care și cele reprezentative pentecostalismului;
- În perioada postdecembristă se remarcă regretatul diac. prof. dr. Petre I. David, care publică următoarele lucrări: *Călăuză creștină pentru apărarea dreptei credințe în fața prozelitismului sectant* (a cunoscut mai multe reeditări); *Manual de Sectologie pentru Seminarii liceale, licee, colegii și Școli profesionale* (Constanța, 1998) și *Inviaza sectelor asupra creștinismului secularizat și intensificarea prozelitismului neopăgân în România, după decembrie 1989* – în 3 volume. În aceste lucrări importante și valoroase, autorul, printre altele, expune și combate în stil apologetic principalele doctrine pentecostale, dar nu oferă informații istorice detaliate;
- Scrisă într-o manieră academică și deosebit de valoroasă se prezintă și lucrarea Pr. Prof. Dr. Gheorghe Petraru, *Secte neoprotestante și noi mișcări religioase în România*, Vasiliana, Iași, 2006, în cadrul căreia este analizat, pe lângă alte mișcări religioase prezente în peisajul românesc, și fenomenul pentecostalismului, atât din perspectivă istorică și doctrinară cât și misionară. Analiza doctrinară este profundă, lucidă,

argumentată biblic și patristic și constituie un real suport celor care vor să înțeleagă mai bine această temă;

- În cele din urmă se impune să amintim de cercetarea domnului pastor Gavril Beniamin Micle - concretizată în lucrarea *Mișcările Harismatice în Catholicism și Protestantism și implicațiile ecleziologice pentru întreaga Biserică. Perspectivă Misiologică*, apărută la Editura Universitară, București, 2021 - care se remarcă prin analiza teologică interdisciplinară (predomină perspectiva ortodoxă) a ceea ce numim „Mișcarea Harismatică” specifică etapei a doua de „reînnoire” spirituală de factură pentecostală. Această cercetare a fost alcătuită sub îndrumarea Pr. Prof. Dr. Gheorghe Istodor de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „Ovidius” din Constanța;
- Se pare că mai nou, în spațiul teologic ortodox românesc, apar traduceri care par să aducă lămuriri suplimentare cu privire la pentecostalism. În acest sens, amintim de cartea lui Andrew Stephen Damick, *Ortodoxie și False Credințe*, tradusă în limba română de către Dragoș Dâscă și Pr. Lucian Filip și tipărită la editura Doxologia, Iași, în anul 2022;
- Dacă în etapa de început a pentecostalismului românesc scrierile teologice pentecostale nu aveau un stil ordonat, academic, erau neclare și pline de ambiguități, odată cu dezvoltarea învățământului teologic se cunoaște o îmbunătățire în acest sens. În perioada postdecembristă, cel mai proeminent profesor de teologie pentecostală din România a fost pastorul Trandafir Șandru. Lucrările sale au fost un real suport pentru studenții Institutului Pentecostal din România, în cadrul căruia pastorul a ocupat mult timp funcția de rector. Cele mai reprezentative lucrări ale sale sunt: *Biserica Pentecostală în istoria creștinismului*, Editura Institutului Teologic Pentecostal, București, 1992; *Viața și învățătura Apostolului Pavel*, Editura Institutului Teologic Pentecostal, București, 1996; *Lucrarea Duhului Sfânt. O analiză succintă a teologiei despre lucrarea Duhului Sfânt*, Editura Scriptum, Oradea, 2009; *Doctrinile Biblice ale Bisericii*, ediția a III-a, Editura Metanoia, Oradea, 2014; *Dogmatica Bisericii lui Dumnezeu Apostolice Pentecostale*, Editura Metanoia, Oradea, 2017.
- În ultima perioadă cercetările istorice sunt cele care ocupă un spațiu generos în domeniul vast al teologiei pentecostale. *Istoria pentecostalismului românesc* în 2 volume scrisă de Valeriu Andreiescu; teza de doctorat a prof. Ciprian Bălăban, *Istoria Bisericii Pentecostale din România (1922-1989): instituție și harisme*, apărută în 2016 la Editura Scriptum din Oradea; *Tradiția Mișcării Pentecostale. Mișcările Carismatice din secolul*

XX, scrisă de Vinson Synan și Valeriu Andreiescu, apărută în anul 2004 și reeditată în anul 2021, sunt doar câteva exemple de luat în seamă.

- Constatăm, de asemenea, că începe să se dezvolte teologia sistematică în spațiul teologic pentecostal românesc prin publicarea unor lucrări precum: *Duhul Sfânt. O teologie biblică din perspectivă pentecostală*, scrisă de prof. John F. Tipei, apărută la Editura Metanoia în anul 2003, și *Teologie Sistematică – O Perspectivă Pentecostală. Revelația divină, Sfintele Scripturi, Dumnezeu*, alcătuită de prof. Eugen Jugaru, fiind tipărită la editura Plērōma din București în anul 2021.

5. Noutatea lucrării

Când ne referim la noutatea lucrării noastre, nu vizăm originalitatea subiectului în sine, deși în contextul teologic ortodox românesc nu sunt cunoscute lucrări elaborate doar pe acest subiect, la un nivel academic. Ne concentrăm, însă, pe câteva aspecte esențiale care au rolul de a spori valoarea și actualitatea cercetării noastre, și anume:

- Abordarea extensivă* a fenomenului numit „pentecostalism” care se reflectă în analiza misiologică a celor trei etape sau „valuri de reînnoire pentecostală” (pentecostalism clasic, „mișcarea harismatică” și neo-pentecostalism).
- Analiză comprehensivă și nuanțată.* Studiul nostru se remarcă printr-o abordare complexă și detaliată a principalelor elemente care definesc pentecostalismul contemporan. Aceasta include o analiză care depășește simpla critică și se concentrează pe înțelegerea și interpretarea fenomenului pentecostal în contextul său istoric, teologic, misiologic și social mai larg. Considerăm că această perspectivă oferă o viziune mai echilibrată și informată asupra subiectului.
- Abordarea interdisciplinară*, ca element de noutate semnificativ, se remarcă prin aportul altor domenii, alături de cel teologic, pentru a înțelege complexitatea pentecostalismului. În acest sens, în procesul evidențierii etapelor formării și evoluției pentecostalismului, interpretarea contextului istoric, social, politic și cultural este extrem de importantă. De asemenea, integrarea analizei sociologice cu referire la impactul pe care l-a avut și îl are pentecostalismul în unele comunități din țară (cu precădere în comunitățile de romi) și străinătate face parte din această perspectivă interdisciplinară. Menționăm totodată că în procesul evaluării experiențelor religioase pentecostale, cum ar fi vorbirea în limbi (sub cele două forme, glosolalia și xenolalia sau xenoglosia) și/sau

a manifestărilor comportamentale excentrice, specifice neo-penticostalismului, este necesară orientarea noastră, chiar și sumară, spre domeniul psihologiei.

- d. O altă componentă de noutate a lucrării noastre o constituie *bibliografia utilizată*. Am consultat și analizat o serie vastă de lucrări și studii, majoritatea scrise în limba engleză, de autori care sunt respectați și recunoscuți în mediul academic penticostal atât țară, cât mai ales din străinătate. Această selecție riguroasă a surselor oferă un fundament solid și credibil pentru cercetarea noastră și ne permite să oferim o viziune completă și mai autentică asupra penticostalismului, bazată pe surse primare și autoritative din cadrul mișcării.

6. Metodologia cercetării

Folosirea unei metodologii adecvate ne-a ajutat să atingem obiectivele propuse și să asigurăm calitatea, validitatea și credibilitatea cercetării noastre. În acest sens, precizăm că pe întreg parcursul redactării acestei teze de doctorat am folosit următoarele metode științifice:

(1) *Metoda istorică* – ne-a sprijinit în întocmirea unei evaluări detaliate a antecedentelor penticostale, adică acelor mișcări religioase heterodoxe care s-au sprijinit pe un tip de praxis similar cu cel penticostal, ne-a ajutat să înțelegem care a fost momentul de început al penticostalismului și cum a reușit să se dezvolte și să influențeze spațiul creștin global, concentrându-ne pe spațiul românesc;

(2) *Metoda comparativă* – aplicarea acestei metode ne-a permis explorarea aspectelor doctrinare penticostale esențiale, iar punerea lor în relație cu învățătura ortodoxă ne-a ajutat să identificăm punctele convergente și divergente;

(3) *Metoda exegetic-hermeneutică* – ne-a oferit posibilitatea unei analize profunde și nuanțate a textelor biblice folosite de penticostali în clarificarea viziunii lor pnevmatologice;

(4) *Studiul patristic* – a avut importanta contribuție de a înțelege perspectiva pnevmatologică ortodoxă și de a scoate la lumină acele texte ale Sfinților Părinți, multe dintre ele sursă de inspirație chiar pentru unii teologi penticostali;

(5) *Metoda biografică* a scos la lumină figuri importante din istoria trecută și recentă a penticostalismului;

(6) *Studiul documentelor scrise* s-a evidențiat prin folosirea acelor documente de arhivă care au adus un plus de înțelegere asupra impactului penticostalismului în România.

După un important drum al ideilor sau periplu informațional, care sperăm să fie de un real folos celor interesați să cunoască mai bine acest fenomen centrat pe un tip de spiritualitate exuberantă și pe alocuri excentrică, atingem și punctul final al cercetării noastre. Fiind prevalent pentru

fixarea imaginii generale a ceea ce înseamnă pentecostalismul și urmările acestuia, vom trecere în revistă ideile importante cuprinse în teză.

7. Structura lucrării

Ne-am angajat în acest greoi demers fiind conștienți de valoarea cunoașterii, atât a principalelor teme care definesc într-o oarecare măsură pentecostalismul, cât mai ales a modului în care ne putem noi înșine ancora cu adevărat în propria spiritualitate ortodoxă, care este copleșitoare și inimaginabil de bogată, fiindcă este generată de lucrarea mereu nouă și înnoitoare a harului Duhului Sfânt.

În primul capitol, ne-am centrat atenția asupra precizărilor terminologice, punând accentul pe evoluția termenului pentecostalism, apoi am încercat să evidențiem elementele principale care alcătuiesc, în viziunea multor teologi, identitatea pentecostalismului. Urmând necesității de a înțelege contextul istoric și a cunoaște momentul generării ideii de comunicare directă cu Dumnezeu, specifică și „harismaticilor” pentecostali și, după cum am văzut, manifestată prin glosolalie, bazându-ne pe realitatea textului de la *Ecleziast* 1, 9, am aflat că în istoria îndepărtată a creștinismului forma aceasta de spiritualitate și misiune creștină, ce este centrată pe profeție, vorbire în limbi și hiliasm, nu a fost singulară, nu aparține doar contemporaneității sau doar trecutului apropiat. În acest sens, căutând în mentalitatea sau înțelegerea oamenilor care au trăit în perioada de început a creștinismului, ne-am oprit cu reflecția asupra montanismului și maniheismului, asupra ereziilor care au fost surse pentru pentecostalismul clasic (cazul montanismului), fiindcă reprezentanții inițiali ai denominațiunii au luat ca model, respectând și asumând, învățăturile lui Montanus, urmând extazului mistic exprimat prin profeție și prin vorbire în limbi și impactului pe care l-a exercitat și îl exercită asupra minții umane iminența Parusiei. De asemenea, găsim influențe ale ereziilor menționate și în abordarea sincretică a mișcărilor harismatice și a neo-pentecostalismului. Urcând pe firul istoriei de la primele secole creștine, când creștinii așteptau a doua venire a Mântuitorului și trăiau în cadrul unui supranatural care pentru unii se pare că a „căzut” din firescul lui Dumnezeu în nefirescul minții lor stăpânite de patimi, la perioada medievală și apoi modernă, am identificat manifestări religioase similare în cadrul unor mișcări religioase și în unele curente de gândire centrate pe ideea de reînnoire spirituală care au avut ca fundament pentru manifestările lor ritualice nevoia de a răspunde ferm raționalismului protestant și catolic. Tot în primul capitol, am încercat să analizăm principalele teorii ale originilor pentecostalismului, constatând că fiecare dintre acestea a oferit atât direcția istorică cât și evolutivă a fenomenului

în așa fel încât astăzi vorbim de trei valuri de „reînnoire penticostală” (penticostalism clasic, mișcarea harismatică din catolicism și protestantism și mișcarea neo-penticostală). În fiecare etapă istorică și formă de exprimare a penticostalismului, s-au evidențiat personalități care au dat tonul în materie de doctrină și praxis.

Pornind de la general și făcând necesară trecere la particular, în capitolul al II-lea ne-am concentrat atenția asupra intrării penticostalismului în peisajul religios românesc și a misiunii specifice desfășurate aici. Toată această reflecție istorică și misionară a avut rolul de a evidenția specificul penticostalismului românesc, care într-o oarecare măsură a contrastat cu misiunea Bisericii Ortodoxe Române, dar și de a contura imaginea unor lideri penticostali și a unor ierarhi, veritabili păstori de suflete, care au contracarat cu toate resursele evanghelizarea forțată și atipică a penticostalismului. Spre finalul capitolului, ne-am oprit asupra misiunii penticostale din comunitățile de romi care poartă o amprentă aparte, dezvoltându-se astfel o nouă formă de penticostalism, etnic, care pune în lumină o problemă misionară ce continuă și astăzi. De aceea, am înțeles că penticostalismul sau penticostalismele sunt într-o continuă stare de metamorfozare, fiindcă se dezvoltă prin apariția unor noi forme de înțelegere denominațională ce pare să se scrie în interiorul etosului, în pânțele acestei „mame” care-l hrănește din ea și care-i conturează nouă formă prin amestecarea elementelor ei cu cele aflate în mentalul neamului sau poporului atins de penticostalism.

În capitolul al III-lea, ne-am îndepărtat de abordarea istorică și am adoptat-o pe cea doctrinară, fapt care ne-a permis să identificăm metodele prin care penticostalismul abordează teologia. În aceste condiții de analiză, evidențiind principalele doctrine și elemente de cult penticostal, le-am comparat cu perspectiva ortodoxă. În tot acest proces care a vizat înțelegerea fenomenului, am încercat să păstrăm nelezată obiectivitatea, punând în lumină aspectele nedefinite și neclare, dar constatând, totodată, că pnevmatologia poate fi elementul forte prin care s-a remarcat și se remarcă penticostalismul. Pasiunea pentru lucrarea Duhului Sfânt, care uneori se manifestă ca obsesie, pare și probabil că poate fi un aspect vrednic de luat în seamă.

Capitolul al IV-lea este abordat exclusiv din perspectivă misiologică, aducând la zi statistica privind evoluția globală a penticostalismului și precizând ceea ce înțeleg penticostalii prin misiune. Așadar, asistând la o creștere a numărului acestora și, după cum cred unii dintre teologi penticostali, la o posibilă explozie a adeptilor prin penticostalizarea care va fi făcută popoarelor asiatice, penticostalismul se împânzește și poate deveni parte constitutivă a culturilor existente. Mai mult decât atât, am identificat o abordare mai neobișnuită a misiunii prin prisma ecleziologiei și a eshatologiei. Cele două elemente teologice ne-au ajutat să observăm principalele metode misionare, toate purtând „stindardul” experienței „botezului cu Duhul

Sfânt”. Spre final, am îndrăznit să interpretăm viziunea misiologică pentecostală prin prisma teologiei ortodoxe, făcând apel la cea mai nobilă și eficientă metodă misionară (dacă este receptată corespunzător și trăită la adevărata ei valoare) – Sfânta Liturghie – o alternativă binecuvântată, „în cuvinte” și mai presus de cuvinte.

Suntem pătruși, de asemenea, de gândul că această cercetare are limitele ei. Dacă n-ar fi fost așa, cu siguranță nu ar fi îndeplinit criteriile unei cercetări obiective. Limitele ei se reflectă în faptul că în abordarea noastră, care nu este una exhaustivă, sunt subiecte asupra cărora nu ne-am aplecat îndeajuns sau deloc. Putem vedea în aceasta un fapt pozitiv, deoarece deschidem noi linii de cercetare menite să întregesc tabloul analizei pentecostalismului din perspectivă ortodoxă. Spre exemplu, propunându-ne să urmăm această direcție în cercetare, ne întrebăm în ce măsură putem vorbi, în istoria Bisericii noastre, de momente de reînnoire spirituală? Poate fi organizația „Oastea Domnului”, spre exemplu, un astfel de caz? Sau în ce măsură această structură, care acum cunoaște o bogată activitate misionară cu rezultate evidente, aflându-se în ascultare față de Biserica Ortodoxă Română, a contribuit la formarea pentecostalismului timpuriu din spațiul românesc?

Dacă pentecostalii nu ratează nicio ocazie să aducă în discuție harismele cu care sunt înzestrați, crezând că sunt cei care au recuperat manifestările religioase ale Bisericii primare, atunci poate că este de folos să le amintim ca adevăratele daruri sunt în Biserica Ortodoxă, că în interiorul Bisericii credincioșii se împărtășesc de taine, iar unii dintre cei care se apleacă cu seriozitate asupra relației cu Dumnezeu (sfinții) sunt înzestrați de Duhul Sfânt cu harisme care depășesc falsitatea glosolaliei, a profețiilor și a vindecărilor miraculoase ale acestora. Trebuie ca aceștia să citească literatură patristică și viețile Sfinților care ne sunt contemporani, să afle despre Sfântul Porfirie Kavsokalivitul, Sfântul Paisie Aghioritul, Sfântul Efrem Katunakiotul și despre alții care au deținut darul facerii de minuni, vederii cu duhul și altele mai mari decât acestea. Prin urmare, cel puțin din punctul nostru de vedere, Biserica Ortodoxă a trăit, trăiește și va trăi în cadrul acestui supranatural sănătos, care nu este maladiv în sens spiritual, iar membrii ei sunt mistici în sensul bun și duhovnicesc al cuvântului.

8. CUPRINSUL LUCRĂRII IN EXTENSO

INTRODUCERE	7
1. Motivația alegerii temei.....	7
2. Scopul și obiectivele propuse.....	8
3. Actualitatea și stadiul cercetării și al traducerilor. Receptarea pentecostalismului în spațiul românesc prin prisma lucrărilor de specialitate.....	8
4. Noutatea lucrării.....	12
5. Metodologia cercetării.....	13
6. Structura lucrării.....	14
CAPITOLUL I: ISTORIA PENTECOSTALISMULUI	15
I.2. Antecedente pentecostale în istoria creștinismului sau curente de gândire centrate pe o spiritualitate de tip pentecostal.....	22
I.2.1. Montanism și Maniheism – erezii ale primelor secole, relevante pentru practica și doctrina pentecostalismului clasic și a mișcărilor harismatice	23
I.2.1.1. Montanism și pentecostalism.....	24
I.2.1.2. Maniheismul și mișcările pentecostal-harismatice	47
I.2.2. Protestantism și pentecostalism. Mișcări protestante de reînnoire spirituală cu specific pentecostal.....	51
I.2.2.1. Anabaptismul	51
I.2.2.2. Puritanismul anglican.....	53
I.2.2.3. Hughenoții sau „profeții francezi”	53
I.2.2.4. Quakerii.....	54
I.2.2.5. „Direcția harismatică” a moravilor din secolul al XVIII-lea	55
I.2.2.6. „Marile Treziri Spirituale” ale secolelor XVIII-XIX și principiile acestora care au stat la baza formării pentecostalismului clasic	56
I.3. Geneza pentecostalismului clasic	64
I.3.1. Teoria „Topeka School” sau Teoria „Parham”	68
I.3.2. Teoria „Azusa Street” sau Teoria „Seymour”.....	73
I.3.3. Teoria Universalistă sau Teoria Duhului	79
I.3.4. Teoria Simultaneistă sau Teoria Spontaneității	82
I.4. Primele rupturi majore ale pentecostalismului clasic. Mișcarea „Oneness Pentecostalism”. Parcurs, heterodoxie, situația actuală	84

I.4.a. Doctrina pentecostală „oneness”. Elemente definitorii	86
I.4.a.1. Terminologia „Tatăl, Fiul și Sfântul Duh”	86
I.4. a.2. Hristologia „oneness”.	87
I.4.a.3. Botezul „oneness” și invocarea numelui unic al lui Iisus	89
I.4.a.4. Pnevmatologia	90
I.4.b. Ideile mișcării „Oneness Pentecostalism” în lumina teologiei ortodoxe	90
I.5. Răspândirea pentecostalismului în lume. „Al doilea și al treilea val de Reînnoire Harismatică”	93
I.5.1. „Mișcarea Harismatică” în Protestantism și Anglicanism	94
I.5.2. „Mișcarea Harismatică” în Biserica Romano-Catolică	96
I.5.3. „Al Treilea Val de Reînnoire Harismatică” („Toronto Blessing”). Considerente istorice, misionare și doctrinare	103

CAPITOLUL AL II-LEA: PENTECOSTALISMUL ÎN ROMÂNIA. ISTORIE, INFLUENȚE ȘI MISIUNE

.....	115
II.1. Pătrunderea pentecostalismului în spațiul românesc. Începuturi, misiune și evoluție	118
II.1.1. Păuliș – „epicentrul” mișcării pentecostale din România	119
II.1.2. Teoria originii bucovinene sau începutul pentecostalismului în Bucovina.....	124
II.1.3. Pentecostalismul „timpuriu” printre sașii din România	128
II.2. Pentecostalismul din România sub regimurile anilor 1930-1989. Represiune, dezbinare, recunoaștere, disidență și compromis.....	129
II.2.1. Polemică și scindare în comunitatea pentecostală	136
II.2.2. Perioada baptistă.....	139
II.2.3. Pentecostalismul din România între recunoaștere și compromis. Perioada comunistă	141
II.3. Situația actuală a pentecostalismului din România. Forme, organizare și misiune	146
II.3.1. Cultul Creștin Pentecostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România	147
II.3.2. „Mișcarea Harismatică” din România	149
II.4. Misiunea pentecostală în comunitățile de rromi din țara noastră în trecut și prezent	151
II.4.1. Scurte observații privind originea și religia primară a rromilor	152
II.4.2. Prezența pentecostalismului în comunitățile de rromi din România	153
II.4.3. Strategii și metode „misionare” pentecostale în comunitățile de rromi	158

CAPITOLUL AL III-LEA: DOCTRINĂ ȘI CULT PENTICOSTAL – EXPUNERE ȘI ANALIZĂ	
TEOLOGICĂ ORTODOXĂ.....	165
III.1. Doctrina despre Sfânta Treime în teologia penticostală și o precizare „de bun simț” cu privire la terminologia trinitară asumată de aceasta.....	168
III.2. Hristologie și antropologie penticostală	171
III.3. Pnevmatologia penticostală prin lentila teologiei ortodoxe. Convergențe și divergențe	175
III.3.1. Câteva reflecții teologice privind resurgența pnevmatologiei în spațiul ecumenic....	176
III.3.2. Pnevmatologie penticostală – elemente definitorii	178
III.3.2.1. „Botezul cu Duhul Sfânt” – nucleul doctrinar al penticostalismului	180
III.3.2.2. Glosolalia – dovadă inițială, un dar printre alte daruri sau o harismă care a încetat?	186
III.3.2.2.a. „Rugăciunea cu duhul” sau „rugăciunea glosolalică” în practica spirituală penticostală. Prezentare și evaluare ortodoxă	189
III.3.2.2.b. Către o înțelegere ortodoxă asupra glosolaliei și, implicit, asupra „rugăciunii cu duhul”	194
III.4. Persoana și lucrarea Sfântului Duh în Teologia Ortodoxă. Aspecte fundamentale pentru o mai bună și legitimă înțelegere.....	198
III.4.1. Persoana Duhului Sfânt în Sfânta Treime	199
III.4.2. Relația dintre hristologie – pnevmatologie – ecesiologie	200
III.4.3. Prezența și lucrarea Duhului exprimată prin har	202
III.5. „Praxis penticostal” – principalele elemente de cult.....	204
III.5.1. „Botezul în apă” – importanță și formă	205
III.5.2. Cina Domnului	206
III.5.3. Ritualul spălării picioarelor.....	208
CAPITOLUL AL IV-LEA: EVOLUȚIA ȘI IMPACTUL MISIUNII PENTICOSTALE ÎN LUME. O PERSPECTIVĂ MISIOLOGICĂ ORTODOXĂ.....	212
IV.1. Ecclesiologie și Eshatologie – două coordonate importante în definirea misiunii penticostale.....	215
IV.1.1. Ecclesiologie și misiune penticostală.....	217
IV.1.2. Rolul eshatologiei în misiunea penticostală: de la teorie la practică	227
IV. 2. O abordare ortodoxă a principalelor coordonate misionare penticostale.....	234
IV.2.1.Sfânta Liturghie – cea mai profundă metodă misionară	237

CONCLUZII FINALE	245
BIBLIOGRAFIE.....	248

8. BIBLIOGRAFIE

EDIȚII ALE SFINTEI SCRIPTURI:

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, EIBMBOR, București, 2008;
2. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, trad. Dumitru Cornilescu, Asociația Biblică Română „Casa Bibliei”, București, 2012;
3. *Novum Testamentum Graece*, edited by Nestle-Aland, Deutscher Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1993;
4. *Biblia Sacra Vulgatae*, editionis Sixti V.: pont. max iussus recognita et Clementis VIII auctoritate edita, Editio Altera Emendatior, Rastibonae et Romae, 1922;

CĂRȚI DE CULT ȘI IZVOARE PATRISTICE:

5. *Actele martirice*, studiu introductiv, trad. și note de Pr. Ioan Rămureanu, EIBMBOR, București, 1997;
6. *Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note și comentarii*, ediție îngrijită de Arhid. Ioan N. Floca, Editura SC Lumina Tipografică, Sibiu, 2005;
7. *Liturghierul*, EIBMBO, București, 2008;
8. *Philosophumena or the Refutation of all heresis, formerly attributed to Origen, but now to Hippolytus, bishop and martyr, who flourished about 220 A.D., Book VIII*, translated from the text of Cruice by F. Legge, Vol II, published by Society for promoting Christian knowledge, London, 1921;
9. *The Panarion of Epiphanius of Salamis, Books II and III. De Fide*, second, revised edition, translated by Frank Williams, Brill Publishers, Leiden – Boston, 2013;
10. SFÂNTUL CIPRIAN AL CARTAGINEI, *Scrisori – Scrisoarea LXXV*, trad. de Ion Diaconescu, Ovidiu Pop, Editura Sophia, București, 2011;
11. SFÂNTUL CHIRIL AL ALEXANDRIEI, „Comentariu la Evanghelia după Ioan – Cartea a noua”, în *col. PSB vol. 41*, trad. și note Pr. D. Stăniloae, EIBMBOR, București, 2000;
12. EUSEBIU DE CEZAREEA, *Istoria bisericească*, trad. și note de Pr. Teodor Bodogae, ediție revizuită de Tudor Teoteoi, Editura Basilica, București, 2020;
13. EVAGRIE PONTICUL, „Cuvânt despre rugăciune”, în: *Filocalia sfințelor nevoițe ale desăvârșirii*, vol. I, trad. și note de Pr. D. Stăniloae, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 1947;
14. SFÂNTUL GRIGORIE DE NYSSA, „Despre credința în Tatăl, Fiul și Sfântul Duh către tribunul Simplicius”, în: *Scrisori și tratate trinitare*, trad. de Mihai Grigoras, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2022;

15. SFÂNTUL GRIGORIE PALAMA, „Cuvânt pentru cei ce se liniștesc cu evlavie. Despre rugăciune”, în: *Filocalia sfințelor nevoițe ale desăvârșirii*, vol. VII, trad. și note de Pr. Dumitru Stăniloae, Editura Humanitas, București, 2017;
16. SFÂNTUL GRIGORIE PALAMA, „Tomul Aghioritic”, în: *Filocalia sfințelor nevoițe ale desăvârșirii*, vol. VII, Editura Humanitas, București, 2017;
17. SFÂNTUL IOAN DAMASCHIN, *Dogmatica*, trad. de Pr. D. Fecioru, EIBMBOR, București, 2005;
18. SFÂNTUL IOAN DAMASCHIN, „Despre eresuri”, în: volumul *Opere complete I*, introducere, trad. și note Adrian Tănăsescu, Cornel Coman, Cristian Chivu, Editura Gândul Aprins, București, 2015;
19. SFÂNTUL IOAN GURA DE AUR, „Omilia la Matei”, în: *PSB, vol. 23*, trad., introducere și note de Pr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, București, 1994;
20. SFÂNTUL IOAN GURA DE AUR, „Omilia la Matei-Scrieri partea a treia”, în: *PSB vol. 23*, trad. Pr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, București, 1994;
21. SFÂNTUL IOAN GURA DE AUR, *Omilia la Faptele Apostolilor*, Omilia 20, trad. Pr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, București, 2007;
22. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, „Cuvântări la Praznice Împărătești – Cuvântul I la Rusalii”, în: *Izvoarele Ortodoxiei. Cele mai de seamă opere ale Sfinților Părinți și ale scriitorilor bisericești traduse în românește*, vol. 5, trad. de Pr. D. Fecioru, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1941;
23. JOHN CHRYSOSTOMOS, „Commentary on Saint John the Apostle and Evangelist. Homilies 68-88”, translated by Sister Thomas Aquinas Goggin, col. „The Fathers of the Church”, Vol. 41, The Catholic University of America, New York, 1960;
24. HIPPOLYTUS OF ROME, „Comentary on Daniel”, in: the series *Gorgias Studies in Ealy Christianity and Patristics*, vol. 79, translated by T.C. Schmidt, Gorgias Press, New Jersey, 2022;
25. SFÂNTUL MAXIM MARTURISITORUL, *Ambigua*, trad., introducere și note de Pr. D. Stăniloae, EIBMBOR, București, 2006 ;
26. SFÂNTUL MAXIM MĂRTURISITORUL, „Răspunsuri către Talasie – Întrebarea 48”, în: *Filocalia sfințelor nevoițe ale desăvârșirii*, vol. III, Editura Humanitas, București, 2017;
27. SFÂNTUL MAXIM MĂRTURISITORUL, „Capete despre dragoste, suta a doua, cap. 61”, în: *Filocalia sfințelor nevoițe ale desăvârșirii* vol. al II-lea, trad. și note de Pr. Dumitru Stăniloae, EIBMBOR, București, 2002;

28. SFÂNTUL NICOLAE CABASILĂ, *Despre Viața în Hristos*, trad. Teodor Bodogae, EIBMBOR, București, 2014;
29. SFÂNTUL NICOLAE VELIMIROVICI, *Credința poporului lui Dumnezeu*, trad. de Diana Potlog, Editura Sophia, București, 2001;
30. QUINTI SEPTIMI FLORENTIS TERTULLIANI, „De ieiunio adversus psychicos”, in: *Corpus Christianorum. Series Latina, Pars II, Opera Montanistica*, Turnholți Tipography Brepols Editores Pontificii, MCMLIV, 1954;
31. QUINTI SEPTIMI FLORENTIS TERTULLIANI, „De exhortatione castitatis”, in: *Corpus Christianorum. Series Latina, Pars II, Opera Montanistica*, Turnholți Tipography Brepols Editores Pontificii, MCMLIV, 1954;
32. QUINTI SEPTIMI FLORENTIS TERTULLIANI, „De Fuga in Persecutione”, in: *Corpus Christianorum. Series Latina, Pars II, Opera Montanistica*, Turnholți Tipography Brepols Editores Pontificii, MCMLIV, 1954;
33. SFÂNTUL SIMEON NOUL TEOLOG, *Ale Dumnezeieștilor Cântări Iubirile – Cuvântul 55*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2018;
34. SFÂNTUL VASILE CEL MARE, „Epistola 188 – Către Amfilohiu, despre canoane”, în: *PSB, vol. 3*, trad. și note Pr. Teodor Bodogae, ediție revizuită, Basilica, București, 2010;
35. SFÂNTUL VASILE CEL MARE, „Omilii la Psalmi, Omilia la Psalmul XXXVI, X”, în: *PSB, volumul 17*, trad. și note de Pr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, București, 1986;

ARHIVE:

36. Arhiva Națională Istorică Centrală, *Fond Ministerul Cultelor și Artelor*, Dosar Nr. 95/1950;
37. Arhiva Națională Istorică Centrală, *Fond Ministerul Cultelor și Artelor*, Dosar Nr. 95/1952;
38. Arhiva Națională Istorică Centrală, *Fond Ministerul Cultelor și Artelor*, Dosar Nr. 95/1959;
39. Arhiva Națională Istorică Centrală, *Fond Ministerul Cultelor și Artelor*, nr. 1/1960;

DICȚIONARE:

40. *The Oxford Dictionary of the Christian Church*, edited by F.L. Cross, Oxford University Press, New York, 2005;
41. ACHIMESCU, Pr. Nicolae, *Dicționar de nume și termeni religioși iudaici*, Editura Basilica, București, 2023.
42. BRANISTE, Pr. Ene, Braniste, Ecaterina, *Dicționar Enciclopedic de Cunoștințe Religioase*, Editura Diecezană, Caransebeș, 2001;
43. BRIA, Pr. Ion, *Dicționar de Teologie Ortodoxă A-Z*, EIBMBOR, București, 1994;

44. BURGESS, Stanley M., McGee Gary, *Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*, Grand Rapids: Zondervan Pub. House, 1988;
45. DYRNESS, William A., KÄRKKÄINEN, Veli-Matti, *Global Dictionary of Theology*, IVP Academic, Downers Grover, Illinois, 2008;
46. IONESCU, Pr. Răzvan Andrei, LEMENI, Adrian, *Dicționar de Teologie Ortodoxă și Știință*, Editura Doxologia, Iași, 2016;
47. MCGUCKIN, Pr. John Anthony, *Dicționar de Teologie Patristică*, trad. de Dragoș Dâscă, Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Doxologia, Iași, 2014;
48. MIRCEA, Pr. Ioan, *Dicționar al Noului Testament*, EIBMBOR, București, 1995 ;
49. PĂCURARIU, Pr. Prof. Dr. Mircea, *Dicționarul Teologilor Români*, Editura Enciclopedică, București, 2002;

CĂRȚI ȘI LUCRĂRI AUXILIARE:

50. *Manual for Eucharistic Adoration*, The Poor Clares of Perpetual Adoration, Tan Books, Charlotte, North Carolina, 2016;
51. ABRUDAN, Pr. Dumitru, Cornitescu, Diac. Emilian, *Arheologie biblică*, EIBMBOR, București, 1994;
52. ACHIM, Viorel, *Țigani în istoria României*, Editura Enciclopedică, București, 1998;
53. ACHIMESCU, Pr. Nicolae, *India Religie și Filosofie*, Editura Tehnopres, Iași, 2001;
54. ACHIMESCU, Pr. Nicolae, *Istoria și filosofia religiei la popoarele antice*, Editura Tehnopress, Iași, 2000;
55. ANAGNOSTOPOULOS, Protoprezbiter Stefanos, *Rugăciunea în lume*, trad. de preot Constantin Coman și Garoafa Coman, Editura Bizantină, București, 2009;
56. ANDERSON, Allan Heaton, *An Introduction to Pentecostalism. Global Charismatic Christianity*, Cambridge University Press, Cambridge, New York, 2004;
57. ANDERSON, Allan Heaton, *To the Ends of the Earth: Pentecostalism and the Transformation of World Christianity*, Oxford University Press, New York, 2013;
58. ANDREIESCU, Valeriu, *Istoria Penticostalismului Românesc vol.1*, Editura Casa Cărții, Oradea, 2012;
59. ANDREIESCU, Valeriu, *Istoria Penticostalismului Românesc, vol. 2*, Editura Casa Cărții, Oradea, 2012;
60. ANDREIESCU, Valeriu, *Istoria Bisericii sub semnul minunilor, al misiunilor și al apocalipsei - O Istorie penticostală universală*, vol. 1, Editura Succed Publishing, Medgidia, 2020;

61. ANDREIESCU, Valeriu, *Istoria Bisericii sub semnul minunilor, al misiunilor și al apocalipsei. O istorie pentecostală universală*, vol 2, Editura Succeed Publishing, Medgidia, 2020;
62. ATANASOV, Miroslav A., *Gypsy Pentecostals. The growth of the Pentecostal movement among the Roma in Bulgaria and its revitalization of their communities*, Emeth Press, Lexington, KY, 2010;
63. ATUDOREI, Pr. Ioan Leonardo, *Antropocentrism și Teocentrism în opera Părintelui Dumitru Stăniloae*, Editura Doxologia, Iași, 2014;
64. BARTLEMAN, Frank *The Azusa Street Revival. Eyewitness Account*, Revival School, (s.l.), 2008;
65. BARALDI, Filippo Bonini, *Romi, Muzică și Empatie*, trad. de Ioana Miruna Voiculescu, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj-Napoca, 2017;
66. BASARAB, Pr. Mircea, *Scriptură și Tradiție. Importanța și receptarea textului scripturistic în istoria Bisericii*, Editura Basilica, București, 2015;
67. BĂDILITĂ, Pr. Ioan, *Dumnezeiasca Liturghie, misiune eclezială și mărturisire de credință*, Editura Doxologia, Iași, 2016;
68. BĂLĂBAN, Ciprian. *Labirintul oglinzilor. Șase ipostaze ale pionerului pentecostal Eugen Bodor*, Editura Plērōma, București, 2022;
69. BĂLĂBAN, Ciprian, *Foc din Cer. Un secol de pentecostalism românesc*, Editura Plērōma, București, 2022;
70. BĂLĂBAN, Ciprian, *Istoria Bisericii Pentecostale din România (1922-1989): instituție și harisme*, Editura Scriptum, Oradea și Editura Rosoprint, Cluj-Napoca, 2016;
71. BĂNICĂ, Mirel, *Bafta, Devla și Haramul. Studii despre cultura și religia romilor*, Editura Polirom, București, 2019;
72. BENNETT, Dennis & Rita, *The Holy Spirit and You. A Study-Guide to the Spirit-Filled Life*, Logos International, Plainfield, New Jersey, US., 1971;
73. BENGA, Pr. Conf. Dr. Daniel, *Cred, Mărturisesc și Aștept Viața Veșnică. O istorie teologică a Simbolului Niceo-Constantinopolitan*, Editura Basilica, București 2013;
74. BEVERLEY, James A., *Holy laughter and the Toronto blessing. An investigative report*, Zondervan Publishing House, Michigan, 1995;
75. BLUMHOFER, Edith Waldvogel, *Restoring the faith: the Assemblies of God, Pentecostalism and American culture*, University of Illinois Press, Urbana, 1993;
76. BENGA, Pr. Daniel, Chifăr, Pr. Nicolae, Gabor, Pr. Adrian (et al.), *Istoria Bisericească Universală, Vol. I*, Editura Basilica, București, 2021;

77. BEL, Pr. Prof. Dr. Valer, *Misiune, parohie, pastorație. Coordonate pentru o strategie misionară*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006;
78. BEHR, Pr. John, *Crucea lucrează în lume. Omilii pentru perioadele liturgice din an*, Editura Doxologia, Iași, 2016;
79. BERNARD, David K, *Essential of Oneness Theology*, Word Aflame Press, Hazelwood, MO, 2010;
80. BERNARD, Charles André, *Traité de théologie spirituelle*, les édition du Cerf, Paris, 1986;
81. BOBÂNĂ, Gheorghe, *Filosofia Evului Mediu, I Patristica, Curs de prelegeri*, Chișinău, 2014;
82. BOICE, James Montgomery și RYKEN, Philipp Graham, *Doctrinile grației divine*, traducere de Olimpiu Sabin Cosma, Editura Agape, Brașov, 2014;
83. † BOTOSANEANUL, Grigorie Leu, *Confesiuni și Secte. Studiu istoric-misionar*, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1929;
84. † BOTOSĂNEANU, Grigorie Leu, *Sectele din România*, Tipografia Eparhială „Cartea Românească”, Chișinău, 1931;
85. BOBRINSKOY, Boris, *Taina Bisericii*, trad. Vasile Manea, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2002;
86. BRIA, Pr. Prof. Dr. Ion, *Tratat de Teologie Dogmatică și Ecumenică*, Editura România Creștină, București, 1999;
87. BROWN, Peter *Religion and society in the age of Saint Augustine*, Harper & Row, New York, 1972;
88. BUDGEN, Victor, *The Charismatics and the word of God: a Biblical and historical perspective on the Charismatic movement*, Evangelical Press, Darlington, England, 2001;
89. BULGAKOV, Serghei, *Ortodoxia*, Editura Paideia, București, 1997;
90. BUTLER, Rex D. *The New Prophecy and „New Vision”. Evidence of Montanism in The Passion of Perpetua and Felicitas*, The Catholic University of America Press, Washington, D.C, 2006;
91. BRENGLE, Samuel L., *Când vine Duhul Sfânt*, trad. de Mihaela Marianciuc, Editura Perla Suferinței, Suceava, 2021;
92. BRIA, Pr. Prof. Dr. Ion, *Mergi în Pace! Perspective ortodoxe misionare*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2015;
93. BRIA, Pr. Prof. Dr. Ion., *Liturghia de după Liturghie: O abordare ortodoxă a misiunii*, EIBMBOR, București, 1996;

94. BRIA, Pr. Prof. Ion, *Spre plinirea Evangheliei. Dincolo de apărarea Ortodoxiei: exegeza și transmiterea Tradiției*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2019;
95. BRIE, Ioan și Terinte, Ciprian, *Manualul Catehetic al Cultului Creștin Penticostal Biserica lui Dumnezeu Apostolică*, Editura Plērōma, București, 2019;
96. BRUMBACK, Carl, *Like a river. The early years of the Assambles of God*, Gospel Publishing House, Springfield, Missouri, 1977;
97. BRUMBACK, Carl, *Suddenly... From Heaven. A History Of The Assemblies of God*, Gospel Publishing House, Springfield, Missouri, 1926;
98. BUCHIU, Pr. Ștefan, TULCAN, Pr. Ioan, *Dicționar de Teologie Ortodoxă*, Editura Basilica, București, 2019;
99. BURLEIGH, J.H.S., *A Church History of Scotland*, Edinburgh Hope Trust, Edinburgh, 1988;
100. BURTEA, Vasile, *Rromii în sincronia și diacronia populațiilor de contact*, Editura Lumina Lex, București, 2002;
101. CAIRNS, Earle E., *Creștinismul de-a lungul secolelor. O istorie a Bisericii creștine*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 2007;
102. CĂLDĂRARU, Marius, *Particularitățile misiunii Bisericii Ortodoxe Române în comunitățile romilor căldărari*, Editura Universității din București/Bucharest University Press, București, 2022;
103. CEUTĂ, Ioan, *Mișcarea pentecostală în evenimente și relatări ale secolului al XX-lea*, Editura Lumina Evangheliei, București, 2002;
104. CHIFAR, P. Nicolae, *Istoria Creștinismului, vol. I*, Editura Trinitas, Iași, 2001;
105. CHIFAR, Pr. N. *Istoria creștinismului, vol. IV*, Editura Trinitas, Iași, 2005;
106. CHERATĂ, Lucian, *Filosofie, istorie și tradiții indiene în cultura rromilor*, Editura Aius Printed, Craiova, 2010;
107. CHITESCU, Prof. N., Petreută, Pr. Prof. I. TODORAN, Pr. Prof. ISIDOR, *Teologia Dogmatică și Simbolică, Vol. I – Manual pentru Facultățile de Teologie*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2008;
108. CHITESCU, Prof. N., PETREUTA, Pr. Prof. I., TODORAN, Pr. Prof. ISIDOR, *Teologia Dogmatică și Simbolică, Vol. II*, Editura Reîntregirea, Cluj-Napoca, 2010;
109. CLEMMONS, Ithiel C., *Bishop C.H. Mason and the Roots of the Church of God in Christ*, Christian Living Books, Largo Maryland, 2022;
110. COMAN, Pr. Constantin, *Erminia Duhului*, Editura Bizantină, București, 2002;
111. † COMSA, Grigorie Gheorghe *Noul ghid pentru combaterea și cunoașterea sectelor religioase*, Tiparul Tipografiei Diecezane, Arad, 1927;

112. † COMSA, Grigorie Gheorghe, *În slujba misionarismului ortodox*, Tiparul Tipografiei Diecezene, Arad, 1930;
113. † COMSA, Grigorie Gheorghe, *Cheia sectelor religioase din România*, Tiparul Tipografiei Diecezane, Arad, 1930;
114. CONSTANTINESCU, Pr. Al.-N., *Sectologie. Combaterea sectelor din România și istoricul lor*, Tipografiile Române Unite, București, 1929;
115. COX, Harvey, *Fire From Heaven: The Rise Of Pentecostal Spirituality And The Reshaping Of Religion In The 21st Century*, Da Capo Press, Cambridge, Massachusetts, 2001;
116. CULIANU, Ioan Petru, *Gnozele dualiste ale Occidentului. Istorie și Mituri*, trad. de Tereza Culianu-Petrescu, Editura Polirom, Iași, 2002 ;
117. CUCIUC, Dr. Constantin, *Atlasul Religiiilor și al monumentelor istorice religioase din România*, Editura Gnosis, București, 1996;
118. CROITOR, Vasilică, *Răscumpărarea Memoriei. Cultul Penticostal în perioada comunistă*, Editura Succeed Publishing, Medgidia, 2010;
119. DALEY, Brian E., *Nădejdea în viața de apoi în Biserica primară. Manual de Eshatologie Patristică*, Doxologia, Iași, 2022;
120. DAMICK, Andrew Stephen, *Ortodoxie și False Credințe*, traducere și note de Dragoș Dâscă și Pr. Lucian Filip, Editura Doxologia, Iași, 2022;
121. DANÉLOU, Jean, *Prayer: The Mission of the Church*, translated by David Lou Schindler, Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan, 1996;
122. DAVID, Diac. P.I., *Călăuză creștină – Sectologie – Pentru cunoașterea și apărarea dreptei credințe în fața prozelitismului sectar*, Editura Episcopiei Argeșului, Curtea de Argeș, 1994;
123. DEHELEANU, Pr. Dr. P., *Manual de Sectologie*, Tipografie Diecezană, Arad, 1948;
124. DUFFIELD, Guy P., Van Cleave, N.M., *Foundations of Pentecostal Theology*, LIFE Bible College, Los Angeles, 1983;
125. ELIADE, Mircea, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2000;
126. ERVIN, Howard M., *Spirit-Baptism. A Biblical Investigation*, Hendrickson Publishers, Peabody, Massachusetts, 1987;
127. EVDOKIMOV, Paul, *Prezența Duhului Sfânt în Tradiția Ortodoxă*, trad. de Pr. Vasile Răducă, Editura Anastasia, București, 1995;

128. EDWARDS, Jonathan, *Emoțiile religioase*, trad. de Iulia Bodnari, Editura Perla Suferinței, Suceava, 2023;
129. EDWARDS, Jonathan, *The Distinguishing Marks of a Work of the Spirit of God* (Vintage Puritan), GLH Publishing, Louisville, KY, 2015;
130. ESPINOSA, Gastón, *William J. Seymour and the Origin of Global Pentecostalism. A Biography & Documentary History*, Duke University Press, Durham and London, 2014;
131. FAUPEL, David W., *The everlasting gospel: the significance of eschatology in the development of Pentecostal thought*, Sheffield Academic Press, Sheffield, 1996;
132. FORD, David C., *Învățătura Părinților din primele veacuri – un ghid pentru omul contemporan*, trad. de Mihail Brînzea, Editura Sophia, București, 2019;
133. FOX, George, *Journal of George Fox*, edit. John L. Nickalls, Philadelphia Yearly Meeting of the Religious Society of Friends, Philadelphia, 1985;
134. FRENCH, *Our God is One. The story of the Oneness Pentecostals*, Indianapolis, Voce & Vision, 2001;
135. FRASER, Angus, *Țigani. Originile, migrația și prezența lor în Europa*, trad. din engleză de Dan Șerban Sava, Editura Humanitas, București, 2017;
136. FREDERICK, Talmadge L., F. Bruce, *The spreading flame: the rise and progress of Christianity from its first beginnings to the conversion of the English*, The Paternoster Press, Carlisle, U.K., 1982;
137. FRODSHAM, Stanley H. *With Signs Following: The Story of the Pentecostal Revival in The Twentieth Century*, Revised Third Edition of 1946, edited with the permission of the Gospel Publishing House by Trumpet Press Edition, US., 2022;
138. FITZGERALD Frances, *The Evangelicals: The Struggle to Shape America*, Simon & Schuster Paperbacks, New York, 2018;
139. FOSTER, Fred J., *Their Story: 20th Century Pentecostals*, Word Aflame Press, 8855 Dunn Road, Hazelwood, 1986;
140. FREEMAN, Dr. Ray A., *Principiile Fundamentale ale credinței. Un studiu asupra teologiei de bază a credinței penticostale*, Editura Kerigma, Oradea, 2012;
141. GARRISON, David, *Church Planting Movements, How God Is Redeeming a Lost World*, WIGTake Resources LLC, Midlothian, Texas, 2004;
142. GILL, Kenneth D., *Towards a Contextualized Theology for the Third World. The Emergence and Development of Jesus' Name Pentecostalism in Mexico*, Peter Lang – Europäischer Verlag der Wissenschaften, Frankfurt, Germania, 1994;

143. GRANT, Robert M., *Second-century Christianity: a collection of fragments*, Westminster John Knox Press, Louisville, Kentucky, 2003;
144. GROBNICU, Mihail-Iulian, *Pneumatologia Sfântului Simeon Noul Teolog. O analiză dogmatică actuală*, Editura Universității din București, București, 2020;
145. GRUDEM, Wayne, *Teologie Sistematică. Introducere în doctrinele biblice*, trad. de Dinu Moga, Editura Făclia și Editura Universității Emanuel, Oradea, 2004;
146. HALL, Stuart George, *Doctrine and practice in the early church*, William B. Eerdmans Publishing, Grand Rapids, Michigan, 1992;
147. HAYFORD, Jack W. and Moore S. David, *The Charismatic Century. The Enduring Impact of The Azusa Street Revival*, Warner Faith, New York, 2006;
148. HARDY, Elle, *Beyond Belief. How Pentecostal Christianity is taking over the world*, Hurst & Company, London, 2021;
149. HOMIAKOV, Alexis, *Biserica este Una*, trad. de Elena Derevici și Lucia Muresan, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2004;
150. HAMM, Thomas D. *The Quakers in America*, The Columbia Contemporary American Religion Series, Columbia University Press, New York, 2006;
151. HARRIS, Fredrick C., *The price of the ticket: Barack Obama and the rise and decline of Black politics*, Oxford University Press, New York, 2012;
152. HARNACK, Adolf von, *The constitution & law of the church in the first two centuries*, Williams & Norgate 14, Henrietta Street, Covent Garden, London, 1910;
153. HILL, Jonathan, *Istoria gândirii creștine*, Editura Casa Cărții, Oradea, 2019;
154. HILLERBRAND, Hans Joachim, *The division of Christendom: Christianity in the sixteenth century*, Westminster John Knox Press, Louisville London, 2007;
155. HIRSCHMANN, Vera Elisabeth, *Horrenda Secta: Untersuchungen zum frühchristlichen Montanismus und seinen Verbindungen zur paganen Religion Phrygiens*, Franz Steiner Verlag, Stuttgart, 2005;
156. HOLLENWEGER, Walter. J., *The Penticostals. The Charismatic Movement in the Churches*, Augsburg Publishing House, Minneapolis, Minnesota, 1973;
157. HOLLENWEGER, Walter. J., *Pentecostalism. Origins and Developments Worldwide*, Hendrickson Publishers, Peabody Massachusetts, 1997;
158. HORIA, Arhim. Nechifor, *Practica Exorcizării în Biserica Ortodoxă. Aspecte liturgice, canonice și pastorale*, Editura Doxologia, Iași, 2020;
159. HYATT, Eddie L., *2000 Years of Charismatic Christianity*, published by Charisma House A Strang Company, Florida, 2002;

160. IERÓTHEOS, Mitropolitul Nafpaktosului, *Dogmatica Empirică după învățăturile prin viu grai ale părintelui Ioannis Romanidis*, vol. I (Dogmă – Morală – Revelație), trad. de Tatiana Petrache și Mănăstirea Diaconești, Editura Doxologia, Iași, 2014;
161. IERÓTHEOS, Mitropolitul Nafpaktosului, *Dogmatica Empirică după învățăturile prin viu grai ale părintelui Ioannis Romanidis*, vol. II, trad. Tatiana Petrache și Mănăstirea Diaconești, Editura Doxologia, Iași, 2017;
162. IERÓTHEOS, Mitrop. al Nafpaktosului, *Boala și tămăduirea sufletului. Convorbiri duhovnicești*, trad. protos. Teofan Munteanu, Editura Sophia, București, 2022;
163. ISTODOR, pr. Gheorghe, *Erezie și Neoreligiozitate, vol. I*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2022;
164. ISTODOR, pr. Gheorghe, *Erezie și Neoreligiozitate, vol. II*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2022;
165. JACKMAN, David, *Duhul Adevărului. O prezentare a învățăturii biblice despre Duhul Sfânt*, trad. de Otniel Vereș, Editura Făclia, Oradea, 2007;
166. JOHNSON, Katherine Duke, *Speaking in Tongues. History Of Glossolalia from the early Church to 21st Century*, Marimae Publishing, USA, 2019;
167. IOJA, Pr. Prof. Dr. Cristinel, *Homo Economicus. Iisus Hristos, sensul creației și insuficiențele purului biologism*, Editura Doxologia, Iași, 2021;
168. JUGARU, Eugen, *Teologie Sistematică – O Perspectivă Penticostală. Revelația divină, Sfintele Scripturi, Dumnezeu*, Editura Plērōma și Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2021;
169. KAY, William K., *Pentecostalism. A Very Short Introduction*, Oxford University Press, UK, 2011;
170. KÄRKKÄINEN, Veli-Matti, *Pneumatologie. Duhul Sfânt dintr-o perspectivă ecumenică, internațională și contextuală*, traducere de Daniel Fărcas, Editura Casa Cărții, Oradea, 2022;
171. KÄRKKÄINEN, Veli-Matti, *An introduction to Ecclesiology. Historical, Global, and Interreligious Perspectives*, IVP Academic, Illinois, 2021;
172. KEENER, Craig S., *Spirit Hermeneutics. Reading Scriptures in Light of Pentecost*, William B. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan, 2016;
173. KIRK, Andrew J., *What is Mission? Theological Explorations*, Longman & Todd, Darton, London, 1999;
174. KNOLL, Mark A., *A History of Christianity in the United States and Canada*, William B. Eerdmans Publishing Company Grand Rapids, Michigan, 1992;

175. KOGĂLNICEANU, Mihail, *Schiță despre Țigani*, trad. de prof. Ghe. Ghibănescu, Tipografia „Dacia”, P. Iliescu și D. Grossu, Iași, 1900;
176. LASCĂU, Petru, *Biserica în asediu*, Editura Aripa Albă, Cluj-Napoca, 1992;
177. LARCHET, Jean-Claude, *Dumnezeu nu vrea suferința omului*, trad. de Marinela Bojin, Editura Sophia, București, 2008;
178. LABRIOLLE, De Pierre, *La crise montaniste*, Ernest Leroux Éditeur, Paris, 1913;
179. LABRIOLLE, De Pierre, *Les sources de l'histoire du montanisme. Texte grecs, latins, syriaques publiés avec une introduction critique, une traduction française, de notes et de «Indices»*, Ernest Leroux Éditeur, Paris, 1913;
180. LARRY, Martin Edward, *The Doctrines and Discipline of the Azusa Street Apostolic Faith Mission of Los Angeles, California*, Christian Life Books, the publishing arm of River of Revival Ministries, Joplin, Missouri, 2000;
181. LAHAYE, Tim, *Who will face the Tribulation? How to Prepare for the Rapture and Christ's Return*, Harvest House Publishers, Eugene, Oregon, 2016;
182. LEMENI, Adrian, *Sensul eshatologic al creației*, Editura ASAB, București, 2004;
183. LAND, Steven Jack, *Spiritualitate Pentecostală – o pasiune pentru Împărăție*, Editura Casa Cărții și Editura Plērōma, București, 2013;
184. LAND, Steven J., „Perspectives on Future Hope”, in: Timothy Laurito, *Pentecostal Perspectives: A Guide for Faith and Practice*, Wipf and Stock Publishers, Eugene, Oregon, 2023;
185. LINDSAY, Gordon, *Cum să primești Botezul cu Duhul Sfânt*, trad. Ionela Băloi, Alfa și Omega Publishing, Timișoara, 2014;
186. LOSSKY, Vladimir, *Introducere în teologia ortodoxă*, trad. de Lidia și Remus Rus, Editura Enciclopedică, București, 1993;
187. LOSSKY, Vladimir, *Teologia Mistică a Bisericii de Răsărit*, trad. Pr. Vasile Răducă, Editura Anastasia, București, 1995;
188. LOUTH, Pr. Andrew, *Introducere în Teologia Ortodoxă*, trad. de Dargoș Mîrsanu, Editura Doxologia, Iași, 2014;
189. LOT-BORODINE, Myrrha, *Îndumnezeirea omului după învățătura Părinților Răsăriteni*, trad. Măriuca și Adrian Alexandrescu, Editura Sophia, București, 2019;
190. LORD, Andrew M., *Mission Eschatology: A Framework for Mission in the Spirit in Pentecostal Ecclesiology. A Reader*, edit. Chris E.W. Green, Brill, Boston, 2016;
191. LUCA Tudor, *Mișcarea Carismatică în Lumina Scripturii*, Editura Metanoia, Oradea, 2018;

192. MACAR, Pr. Ilie, *Sfârșitul omului și al lumii între adevăr și utopie. Eshatologie și erezie*, Editura Doxologia, Iași, 2014;
193. MACCHIA, Frank D., *Botezați în Duhul. O Teologie Penticostală Globală*, trad. de Ionel Mitra, Editura Casa Cărții, Oradea, 2010;
194. MALTBY, Paul, *Christian fundamentalism and the culture of disenchantment*, Charlottesville: University of Virginia Press, 2013;
195. MA, Julie C. and MA Wonsuk, *Mission in the Spirit. Towards a Pentecostal/Charismatic Missiology*, Regnum Books International, Oxford, U.K., 2010;
196. MACARTHUR, John, *Foc Străin. Pericolul înstrăinării Duhului Sfânt printr-o închinare falsă*, Editura Agape, Făgăraș-Brașov, 2016;
197. Macchia, Frank D., *Tongues of Fire. A Systematic Theology of the Christian Faith (Word and Spirit: Pentecostal Investigations in Theology and History Book 2)*, Cascade Books, Eugene, Oregon, 2023;
198. MEYENDORFF, Jean, *Biserica Ortodoxă ieri și azi*, ediție nouă, revăzută și îndreptată de J. Meyendorff și N. Lossky, trad. Cătălin Lazurca, Editura Anastasia, București, 1996;
199. MARTIN, Larry, *Charles Fox Parham. The Unlikely Father of the Modern Pentecostalism*, Whitaker House, New Kensington, 2022;
200. MANEA, Ion, *Istoricul Bisericii Penticostale „Vestea Bună” din București. Mărturii de ieri și de azi*, Editura Plērōma, București, 2009;
201. MCDONNELL Kilian and MONTAGUE, George T., *Christian initiation and baptism in the Holy Spirit: evidence from the first eight centuries*, The Liturgical Press, Collegeville, Minnesota, 1991;
202. MCGEE, Gary B., *This Gospel Shall Be Preached, Vol. 1: A History and Theology of Assemblies of God Foreign Missions to 1959*, Gospel Publishing House, Springfield, Missouri, 1986;
203. MCDONNELL, K., *Charismatic renewal and the churches*, The Seabury Press, New York, 1976;
204. MCPHERSON, Aimee Simple, *Declaration of Faith*, The International Church of the FourSquare Gospel, Los Angeles, California, 1900;
205. MCGIFFERT, Arthur Cushman, *Jonathan Edwards*, AMS Press, New York, 1980;
206. MENZIES, William W., HORTON, Stanley M., *Doctrine Biblice. O perspectivă penticostală*, trad. de Dan Mitra, Life Publishers, Springfield Missouri, SUA, 1999;
207. MENZIES, Robert P., *The End of History: Pentecostals and a Fresh Approach to the Apocalypse*, ACPT Press, Springfield, MO, 2022;

208. MERRILL, Dean, *50 Pentecostal and Charismatic Leaders Every Christian Should Know*, Chosen, Minneapolis, Minnesota, 2021;
209. METALLINOS, Protoprezbiter Gheorghios D., *Parohia – Hristos în mijlocul nostru*, trad. pr. prof. Ioan I. Ică, Editura Deisis, Sibiu, 2004;
210. MICLE, Gavril Benjamin, *Mișcările Harismatice în Catholicism și Protestantism și implicațiile ecleziologice pentru întreaga Biserică. Perspectivă Misiologică*, Editura Universitară, București, 2021;
211. † MLADIN, Nicolae, Diac. Orest BUCEVSCHI, Pr. Constantin PAVEL (et al.), *Teologia Morală Ortodoxă*, Vol. 1, EIBMBOR, București, 1979;
212. MOLTMANN, Jürgen, *The Spirit of Life. A Universal Affirmation*, Fortress Press, Minneapolis, 1992;
213. MUREȘAN, Pr. Radu, *Istoria stilismului în România (1924-2022)*, Editura Doxologia, Iași, 2023;
214. MUREȘAN, Daniel, *Duhule, vino! O pledoarie pentru acordarea priorității Duhului în viața, mesajul și lucrarea Bisericii*, Editura Casa Cărții, Oradea, 2018;
215. MUREȘAN, Daniel, *Vorbirea în limbi noi – cea mai controversată manifestare a Duhului Sfânt*, Editura Gramma.ro, Arad, 2020;
216. NEACȘU, Ieromonah Nathanael, *Conștiință dogmatică și viață duhovnicească în gândirea părintelui Sofronie Saharov*, Editura Doxologia, Iași, 2015 ;
217. NELLAS, Panayotis, *Hristos, Dreptatea lui Dumnezeu și îndreptarea noastră- pentru o soteriologie ortodoxă*, trad. Pr. Prof. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu, 2012;
218. NEWMAN, Joe, *Race and the Assemblies of God. The Journey from the Azusa Street to the „Miracle” of Memphis*, Cambria Press, Youngstown, New York, 2007;
219. NICHOLS, Aidan, *Theology in the Russian Diaspora. Church, Fathers, Eucharist in Nikolai Afanasiev (1893-1966)*, Cambridge University Press, New York, 1989;
220. NICULCEA, Adrian, *Hristologiile eretice*, Arhetip, București, 2002;
221. Norris, David S., *I Am. A Oneness Pentecostal Theology*, Word Aflame Press, Hazelwood MO, 2009;
222. OLIN, John C., *The Catholic Reformation: Savonarola to Ignatius Loyola: reform in the Church, 1495-1540*, Fordham University Press, New York, 1993;
223. OROPEZA, B.J., *A time to laugh. The holy laughter phenomenon examined*, Hendrickson Publishers, Peabody Massachusetts, 1995;
224. OTT Craig, WILSON, Gene, *Global Church Planting. Biblical Principles and Best Practices for Multiplication*, Baker Academy, Grand Rapids, Michigan, 2011;

225. PALMA, Anthony D., *Duhul Sfânt-O perspectivă pentecostală*, trad. de Constantin Macoveiciuc, Editura Asociației AG-SUA și School of Christ, București, 2015;
226. PAWSON, David, *Cuvântul și Duhul Împreună – o încercare de reconciliere între carismatici și evangheliști*, trad. Ion Brad, Societatea Biblică din România, București, 2012;
227. PARHAM, Sarah E., *The Life of Charles F. Parham: Founder of the Apostolic Faith Movement*, AL: Commercial Printing Company, Birmingham, 1930;
228. PAVEL, Pr. Prof. Aurel, *Reflecții critice asupra misiunii creștine*, vol. I, Editura Andreiana, Sibiu, 2014;
229. PELIKAN, Jaroslav, *Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei*, vol. I, trad. de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași, 2004;
230. PETCU, Pr. Liviu, *Botezul creștin în Tradiția biblică, patristică și în inscripțiile funerare*, Editura Doxologia, Iași, 2020;
231. PETRARU, Pr. Gheorghe, *Secte neoprotestante și noi mișcări religioase în România*, Editura Vasiliana, Iași, 2006;
232. PETRARU, Pr. Gheorghe, *Ortodoxie și Prozelitism*, Editura Trinitas, Iași, 2000;
233. PESTROIU, Pr. Lect. Dr. David, *Liturghie și misiune*, Editura Renașterea, Alba-Iulia, 2012;
234. PINNOCK, Clark H., *Flacăra iubiri. O teologie a Duhului Sfânt*, trad. de Marcel Budea, Editura Imago Dei, Oradea, 2016;
235. PLAMADEALA, Dr. Antoni, *Ca toți să fie una – Ut Omnes Unum Sint –*, EIBMBOR, București, 1979;
236. PLESSIS, David J. Du, Bob Slosser, *A Man Called Mr. Pentecost*, Logos International, Plainfield, New Jersey, 1977;
237. POLLOCK, John Charles, *The Keswick story. The authorized history of the Keswick Convention – Updated!*, CLC Publications, Fort Washington, PA, 2006;
238. POLOMA, Margaret M., *Main Street Mystics. The Toronto Blessing & Reviving Pentecostalism*, AltaMira Press, Walnut Creek, California, 2003;
239. POLOMA, M. Margaret, GREEN, John C., *The Assemblies of God. Godly Love and the Revitalization of American Pentecostalism*, New York University Press, New York, 2010;
240. POMERVILLE, Paul Antony, *The third force in missions. A pentecostal contribution to contemporary mission theology*, Hendrickson Publishers, Peabody Massachusetts, 1985;
241. POMERVILLE, Paul A., *Introduction to Missions. An Independent – study Textbook*, ICI University Press, Irving, 1987;

242. POPESCU, Ioan Mihail, *Istoria și sociologia religiilor. Creștinismul*, Editura Fundației România De Măine, București, 1996;
243. POPOVICIU, Nicolae I., *Epicleza euharistică*, Editura Nemira, București, 2003;
244. POPOVICI, Petru, *Trezirile spirituale*, Editura Lumina Lumii, Oradea, 1999;
245. POPOVICI, Părintele Iustin, *Credința ortodoxă și viața în Hristos*, trad. de Prof. Paul Bălan, Editura Bunavestire, Galați, 2003;
246. POPOVICI, Alexa, *Istoria bapțiștilor din România 1856-1989*, Editura Făclia, Oradea, 2007;
247. POPESCU, Pr. Dumitru, *Hristos, Biserică, Societate*, EIBMBOR, București, 1998.
248. PREDĂ, Lect. Dr. Constantin, *Propovăduirea apostolică. Structuri retorice în Faptele Apostolilor*, EIBMBOR, București, 2005;
249. PRINCE, Derek, *Botezul cu Duhul Sfânt – Natura și Scopul Botezului*, Neemia, Brașov, 2019;
250. RATZINGER, Joseph, MESSORI, Vittorio, *The Ratzinger report. An Exclusive Interview on the State of the Church*, translated by Salvator Attanasio and Graham Harrison, Ignatius Press, San Francisco, 1986;
251. RAMUREANU, Pr. Ioan Pr. MILAN Șesan, BODOGAE, Pr. Teodor *Istoria Bisericească Universală, vol. I*, EIBMBOR, București, 1987;
252. REMETE, George, *Iisus Hristos, Iubirea trădată, vol. I – Dumnezeuul trădat*, Editura Paideia, București 2019;
253. ROBECK, Cecil M. Amos YONG, *The Cambridge Companion to Pentecostalism*, Cambridge University Press, Kindle Edition, 2014;
254. ROBECK Jr., Cecil M., *The Azusa Street Mision and Revival. The Birth of the Global Pentecostal Movement*, Nelson Reference & Electronic, Nashville, Tennessee, 2006;
255. ROMANIDES, Pr. Ioannis, *Dogmatica Patristică Ortodoxă*, trad. de Dragoș Dâscă, Ecclesiast, Sibiu, 2010;
256. RHODES, Ron, *The Challenge of the Cults and New Religions*, Zondervan Publishing House, Grand Rapids, Michigan, 2001;
257. ROSE, Ieromonah Serafim, *Ortodoxia și Religia Viitorului*, trad. de Maria Băncilă, Editura Sophia, București, 2015;
258. ROSELL, Garth M., Richard A.G. Dupuis, *The original memoirs of Charles G. Finney*, Zondervan, Grand Rapids, Michigan, USA, 2002;
259. ROSSÉ, Gérard, *Faptele Apostolilor – comentariu exegetic și teologic*, trad. pr. Silvestru-Robert Bălan, Editura Sapientia, Iași, 2016;

260. QUAYESI – AMAKYE, Joseph, *Christology and evil in Ghana. Towards a Pentecostal public theology*, Rodopi, Amsterdam – New York, 2013;
261. SANDERS, Rufus G.W., *William Joseph Seymour: Black father of the twentieth century Pentecostal/ Charismatic movement*, Xulon Press, Sandusky, Ohio, 2003;
262. SANDU, Pr. Conf. Dr. Ștefan, *Istoria Dogmelor*, vol. I, Editura Bren, București, 2002;
263. SCHILTZ, Samuel J., *Călătorie prin Vechiul Testament*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 2008;
264. SYNAN, Vinson, *The Old-Time Power: A History of the Pentecostal Holiness Church*, Advocate Press, Georgia, 1973;
265. SYNAN, V., Valeriu Andreiescu, *Tradiția Mișcării Penticostale. Mișcările Carismatice din secolul XX*, Editura Betania, Oradea, 2021;
266. SANDU, Pr. Dan, *Îndrăzneți, credeți, sperați. Despre rolul dogmelor răsăritene*, Editura Doxologia, Iași, 2021;
267. SARĂU, Gheorghe, *Floarea rromă/Rromani luludj. 55 de exponenți rromi din România, decedați după 1989*, Editura Vanemonde, București, 2016;
268. SEMEN, Pr. Petre, *Arheologie biblică în actualitate*, Editura Trinitas, Iași, 2008;
269. SEMEN, Pr. Petre, *Tâlcuiri Evanghelice*, Editura Sf. Mina, Iași, 2016;
270. SEMEN, Pr. Prof. Petre, *Introducere în teologia profeților scriitori*, Editura Trinitas, Iași, 2008;
271. SCHILTZ, Samuel J., *Călătorie prin Vechiul Testament*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 2008;
272. SCHMEMANN, Pr. Alexander, *Euharistia, Taina Împărăției*, trad. de Boris Răduleanu, Editura Sophia, București, 2012;
273. SCHMEMANN, Pr. Alexander *For the Life of the World: Sacraments and Orthodoxy*, St. Vladimir's Seminary Press, 2002;
274. SCHMEMANN, Pr. Alexander, *Din Apă și din Duh. Studiu liturgic al Bostezului*, trad. Pr. Prof. Ion Buga, Editura Symbol, București, 2002;
275. SCHMEMANN, Pr. Alexander, *Biserică, lume, misiune*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2006;
276. SCOTT, Michael Horton, *Christless Christianity. The alternative gospel of the American church*, Baker Books, Grand Rapids, Michigan, 2008;
277. STĂNILOAE, Pr. Dumitru, *Sfânta Treime sau La început a fost iubirea*, EIBMO, București, 2012;

278. STĂNILOAE, Pr. Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă, vol. I*, EIBMBOR, București, 2003;
279. STĂNILOAE, Pr. Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă vol. II*, EIBMBOR, București, 2003;
280. STĂNILOAE, Pr. Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă, vol. III*, EIBMBOR, București, 2003;
281. STĂNILOAE, Pr. Dumitru, *Iisus Hristos lumina lumii și îndumnezeitorul omului*, Editura Anastasia, București, 1993;
282. STANILOAE, Pr. Dumitru, M.A. Costa de Beauregard, *Mica Dogmatică vorbită. Dialoguri la Cernica*, trad. de Maria-Cornelia Ică Jr., Deisis, Sibiu, 2006;
283. STANILOAE, Pr. Prof. Dr. D., *Iisus Hristos sau Restaurarea omului*, Editura Omniscop, Craiova, 1993;
284. STANILOAE, Pr. Dumitru, *Sfânta Treime sau La început a fost iubirea*, EIBMO, București, 2012;
285. STANILOAE, Pr. Dumitru, *Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*, Editura Deisis, Sibiu, 2003;
286. STANILOAE, Pr. Dumitru, *Spiritualitate și Comuniune în Liturgia Ortodoxă*, EIBMBOR, București, 2004;
287. STEPHENSON, Chistopher A., *Types of Pentecostal Theology. Method, System, Spirit*, Oxford University Press, New York, 2013;
288. STEVENSON, Ian, *Xenoglossy: a review and report of a case*, University Press of Virginia, Charlottesville, 1974;
289. STAFFORD, Tim, *Miracles. A journalist looks at modern day experiences of God's power*, Bethany House, Minneapolis, 2012;
290. STRACHAN, Gordon, *The Pentecostal Theology of Edward Irving*, Hendrickson Publishers, Peabody, Massachusetts, 1988;
291. SHARP, Anne Wallace, *The Gypsies*, Lucent Books and Thomson Learning, San Diego, 2003;
292. SONEA, Cristian, *Teologia Dialogului Intercreștin. O introducere*, Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2017;
293. ȘANDRU, Trandafir, *Lucrarea Duhului Sfânt. O analiză succintă a teologiei despre lucrarea Duhului Sfânt*, Editura Scriptum, Oradea, 2009;
294. ȘANDRU, Trandafir, *Biserica Penticostală în istoria creștinismului*, Editura Institutului Teologic Penticostal, București, 1992;

295. ȘANDRU, Trandafir, *Dogmatica Bisericii lui Dumnezeu Apostolice Penticostale*, Editura Metanoia, Oradea, 2017;
296. ȘANDRU, Trandafir, *Doctrinile Biblice ale Bisericii*, ediția a III-a, Editura Metanoia, Oradea, 2014;
297. ȘANDRU, Trandafir, *Viața și învățătura Apostolului Pavel*, Editura Institutului Teologic Penticostal, București, 1996;
298. ȘTEFAN, Florin, *Efectele psihosomatice ale rugăciunii în spiritualitatea filocalică*, Editura Universității din București, București, 2023;
299. TABBERNEE, William, *Montanist Inscriptions And Testimonia. Epigraphic Sources Illustrating the History of Montanism*, Mercer University Press, Macon, Georgia, 1997;
300. TABBERNEE, W., *Prophets and gravestones: an imaginative history of Montanists and other early Christians*, Hendrickson Publishers, Peabody Massachusetts, 2009;
301. TABBERNEE, W., *Fake Prophecy and Polluted Sacraments. Ecclesiastical and Imperial Reactions to Montanism*, Brill, Leiden-Boston, 2007;
302. TEOFAN, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, *Divino-umanitatea lui Hristos și îndumnezeirea omului în gândirea Sfântului Maxim Mărturisitorul*, Editura Doxologia, Iași, 2019;
303. TOWNS, Elmer L., *The ten most influential churches of the past century: how they impact you today*, Destiny Image Publishers, Shippensburg, PA, 2014;
304. TIPEI, John F., *Duhul Sfânt. O teologie biblică din perspectivă pentecostală*, Editura Metanoia, Oradea, 2003;
305. TIXERONT, Joseph J., *History of Dogmas*, vol I, translated from the fifth french edition by H.L.B., St. Louis, Mo., and Freiburg (Baden) B. Herder, 1910;
306. TREVETT, Christine *Montanism: gender, authority and the new prophecy*, Cambridge University Press, New York, 1996;
307. TRENHAM, Pr. Josiah, *Stâncă și Nisip. Concepția ortodoxă despre reformatorii protestanți și învățăturile lor*, trad. de Dragoș Dâscă, Editura Doxologia, Iași, 2018;
308. TSELENGHIDIS, Dimitrios, *Har și libertate în Tradiția Patristică a secolului al XIV-lea*, Editura Doxologia, Iași, 2015;
309. ȚĂREANU, Daniel, *Antitrinitarismul modern. Prezumții Teologice și Structuri Conceptuale*, Editura Andreiana, Sibiu, 2015;
310. USACI, Nikolai, TKACENKO, Vladimir, *Mesagerul Cincizecimii. O parte din istoria mișcării pentecostale*, Editura Scriptum, Oradea, 2011;

311. VASILEV, Georgi, *Erezie și Reformă în Anglia. Influența gnosticismului asupra lui Wycleffe, Langland, Tyndale și Milton*, Editura Doxologia, Iași, 2020;
312. VERNETTE, Jean *Sectele*, trad. de Cleopatra Sava, Editura Meridianele, București, 1996;
313. VLACHOS, Mitropolitul Hierotheos, *Psihoterapia Ortodoxă : continuare și dezbateri*, trad. prof. Ioan Diaconescu și prof. Nicolae Ionescu, Editura Sophia, București, 2001;
314. VONDEY, Wolfgang, *Pentecostalism. A Guide for the Perplexed*, Bloomsbury T & T Clark, London, 2013;
315. VONDEY, Wolfgang, *Pentecostal Theology: Living the Full Gospel*, Bloomsbury T&T Clark, Oxford, London, 2017;
316. VONDEY, Wolfgang, *Pentecostalism and Christian Unity, Volume 2: Continuing and Building Relationships*, Pickwick Publications, Eugene, Oregon, 2013;
317. WALKER, Williston, *A history of the Christian church*, fourth edition, Scribner, New York, 1985;
318. WARE, Episcop Kallistos, *Ortodoxia, calea drepteii credințe*, trad. de E. Chiosa, G. Jacotă și Pr. D. Ailincăi, Editura Trinitas, Iași, 1993;
319. YONG, Amos, *Duhul Sfânt turnat peste orice făptură*, trad. Teofil Stanciu, Editura Casa Cărții, Oradea, 2020;
320. YONG, Amos, *The Missiological Spirit: Christian Mission Theology in the Third Millennium Global Context*, Cascade Books, Eugene, Oregon, 2014;
321. YONG, Amos, *În zilele Cezarului. Penticostalism și teologie politică*, trad. de Ciprian Gheorghe Luca, Editura Casa Cărții, Oradea, 2020;
322. YONG, Amos., *Revelation: Belief: A Theological Commentary on the Bible*, Westminster John Knox Press, Louisville, Kentucky, 2021;
323. YANNARAS, Christos, *Ortodoxie și Occident*, Bizantină, București, 1995;
324. WESLEY, John, *The journal of the Rev. John Wesley*, vol. II, edited by Ernest Rhys, published by J.M Dent & CO, London, 1906;
325. WARE, Episcop Kallistos, *Ortodoxia, Calea drepteii credințe*, Editura Trinitas, Iași, 1993;
326. WARE, Timothy, *Istoria Bisericii Ortodoxe. O introducere limpede și detaliată despre Biserica Ortodoxă, scrisă atât pentru creștinii ortodocși, cât și pentru cei neortodocși, care doresc să afle mai multe amănunte despre propria lor tradiție*, Editura Dexon Office, București, 2019;
327. WAGNER, Peter C., *The third wave of the Holy Spirit. Encountering the power of signs and wonders today*, Servant Publications -Vine Books, Ann Arbor, Michigan, 1988;

328. WAGNER, P.C., *Apostles and prophets. The foundation of the church*, Regal Books, Ventura, California, 2000;
329. WAGNER, Peter C., *Apostles today*, Chosen Books, Bloomington, Minnesota, 2014;
330. WESTERLUND, David, *Global Pentecostalism. Encounters with Other Religious Traditions*, I.B Tauris, London, 2009;
331. † YANNOULATOS, Anastasie, *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. Diac. Dr. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013;
332. ZIZIOULAS, Ioannis, *Prelegeri de dogmatică creștină*, Editura Sophia, București, 2014;
333. ZIZIOULAS, Ioannis, *Ființa eclezială*, trad. Aurel Nae, Editura Bizantină, București, 1996;

ARTICOLE ȘI STUDII:

334. ALEXANDER, Estrela, „The Role of Woman in the Azusa Street Revival”, in: *The Azusa Street Revival and Its Legacy*, edited by Harold D. Hunter & Cecil M. Robeck Jr., Wipf and Stock Publishers, Eugene, Oregon, 2009, pp. 61-77;
335. ANDERSON, Allan H., „Towards a Pentecostal Missiology for the Majority World”, in: *Asian Journal of Pentecostal Studies (AJPS)*, vol. 8, Issue 1, 2005, pp. 29-47;
336. ARDELEAN, Pastor Moise, „Relațiile Cultului Creștin Penticostal cu alte Organizații Creștine”, în: *Monografia Cultului Creștin Penticostal Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România. 100 de ani de la înființarea primei biserici penticostale din România*, Plērōma, București, 2022, pp. 889-894;
337. ARTMAN, Amy Collier, „Producing Change: Kathryn Kuhlman and Modern Media”, in: *Women in Pentecostal and Charismatic Ministry. Informing a Dialogue on Gender, Church, and Ministry* (Global Pentecostal and Charismatic Studies, vol. 21), edited by Margaret English de Alminana and Lois E. Olena, Brill, Leiden/Boston, 2016, pp. 164-180;
338. AU, Connie, Ecumenical and Inter-religious Engagement of Asian Pentecostals and Charismatics”, in: *The Ecumenical Review*, World Council of Churches, Vol. 69, issue 4, (2017), pp. 527-541;
339. ANDREIESCU, Valeriu, „Doctrinile penticostalismului românesc așa cum rezultă din diferitele sale mărturisiri de credință”, în; *Jurnalul Plērōma*, Anul VII, Nr. 1-2, 2005, pp. 105-135;
340. AVGOUSTIDES, Protoprezbiter Adamantios, „Taina Spovedaniei și tulburările mintale”, în; *Cuvinte în Duhul. Perspective pastorale despre Taina Spovedaniei*, trad. din limba engleză de Valentin-Radu Trandafir, Editura Doxologia, Iași, 2021, pp. 286 –302;

341. BACIU, Pr. Alexandru, „Moartea în viziunea romilor și cutume ale acestora privind ritualul înmormântării. Abordări pastoral – misionare”, în: *Revista Tabor*, Anul XVII, nr. 9, Septembrie 2023, pp. 26-40;
342. BACIU, Pr. Alexandru, „Unitarianism și Trinitate în pentecostalismul global. O analiză teologică ortodoxă”, în: vol. *De la Teologia rostită la cântul teologic: Misiunea Doxologică a Cercetării Teologice, Astăzi*, Doxologia, Iași, 2023, pp. 143-154;
343. BACIU, Pr. Alexandru, „Pentecostalism in Roma communities”, în: *Analele științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Teologie Ortodoxă*, Tomul XXVIII/ 1, pp. 121-144;
344. BACIU, Pr. Alexandru, „Rugăciunea cu «duhul» în practica spirituală pentecostală. O analiză din perspectiva teologiei ortodoxe”, în: vol. *Războiul (ne)văzut și pacea eshatologică: Sfinții Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie Velicikovski: moștenirea isihastă în teologia ortodoxă contemporană, (referatele SIVDT)*, editori Ioan Botezan și Victor Antal, Reîntregirea, 2022, pp. 26-57;
345. BAYS, Daniel H., „Chinese Ecstatic Millenarian Folk Religion with Pentecostal Christian Characteristics?”, în: *Global Pentecostal and Charismatic Studies*, Vol. 22, editori: William K. Kay Mark Cartledge, Editura Brill, Leiden-Boston, 2017, pp. 33-41;
346. BĂLĂBAN, Lect. Univ. Dr. Ciprian, „Începuturile Mișcării pentecostale în România”, în: *Plērōma*, anul XXI nr. 2 (2019), pp. 112-129;
347. BĂLĂBAN, Ciprian, „Gândirea eshatologică pentecostală românească în perioada 1922–1989”, în: *Plērōma* anul XII nr. 2 (2010), pp.173-209;
348. BODODEA, Ioan, „Buletinul prigonirilor”, în: *Cuvântul Adevărului*, Anul III, nr. 8, 1 august 1931, p. 10;
349. BARNETT, Maurice, *The living flame. Being a study of The Gift of the Spirit in the New Testament*, The Epworth Press, London, 1953, pp. 113-124;
350. BAUBEROT, Jean „Protestantismul”, în: volumul *Religiile lumii*, J.Delumeau (coord.), trad. de Angela Pagu, Carol Litman, Rodica Buburuzan (et al.), Humanitas, București, 2015, pp. 180-205;
351. BERGUNDER, Michael „Constructing Indian Pentecostalism: On Issues of Methodology and Representation”, in: *Asian and Pentecostal. The Charismatic Face of Christianity in Asia*, edited by Allan Anderson and Edmond Tang, Regnum Studies in Mission, 2005, pp.178-213;

352. BERNARD, David K., „Oneness Christology”, în: *Symposium on Oneness Pentecostalism 1986*, Pentecostal Publishing House, Word Aflame Press, Hazelwood, MO, 1986, pp. 69-81;
353. BERNARD, David K., „The future of Oneness Pentecostalism”, in: volume *The future of Pentecostalism in the United States*, edited by Eric Patterson and Edmund Rybarczyk, Lexington Books, Lanham, MD, 2007, pp.123-136;
354. BOCANCEA, Silvia, „Migrația românească de tipul «one way ticket» de la începutul secolului XX”, în: *Sfera Politicii, volumul XIX*, nr 12 (166), decembrie, 2011, pp. 105-115;
355. LE BOULLUEC, Alain, „Ereziile creștinismului timpuriu se pot interpreta ca forme de elitism”, în: Cristian Bădiliță, *Știință, Dragoste, Credință, Convorbiri cu patrologi europeni*, trad. de Elena Soare, Curtea Veche, București, 2008, pp. 112-120;
356. BRADIN, Gheorghe, „Pogorârea Duhului Sfânt în România”, în: *Cuvântul Adevărului*, Anul III, nr. 5, 1 mai 1931, pp.1-2;
357. BRADIN, Gheorghe, „10 Septembrie”, în: *Vestitorul Evangheliei*, anul III, nr. 18, 15 septembrie 1947, pp.3-4;
358. BRADIN, Gheorghe, „Mișcarea penticostală în România”, în: *Vestitorul Evangheliei*, anul III, nr. 11, 1 iunie 1947, pp.5-6;
359. BURGESS, Stanley M., „Montanism and Patristic Perfectionism”, in: *Reaching beyond: chapters in the history of perfectionism*, Hendrickson Publishers, Peabody, Massachusetts, 1986, pp. 119-148;
360. CATANĂ, Prof. Gheorghe, „Învățămintul din Cultul Creștin Penticostal în anul centenar”, în: *Monografia Cultului Creștin Penticostal Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România. 100 de ani de la înființarea primei biserici penticostale din România*, ed. Dragoș Ștefănică și Ioan Brie, Editura Plērōma, București, 2022, pp. 866-878;
361. CĂLDĂRARU, Marius, „Dualismul rom și aspectele acestuia. O abordare misionară”, în: *Ortodoxia*, Seria a II-a, anul XI, Nr. III, iulie – septembrie, 2019, pp.164-190;
362. COMAN, Pr. Constantin, „Experiența niptică – Reper Ermineutic”, în: *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul XIII, Nr. 3, iulie-septembrie, București, 2017, pp. 13-42;
363. † COMSA, Grigorie Gheorghe, „Cheia sectelor religioase din România”, în: *Biserica și Școala*, Anul LIV, Nr. 34, August 1930, pp.1-2;
364. † COMSA, Grigorie Gheorghe, „Cuvântare”, în: *Biserica noastră și Cultele Minoritare. Marea discuție parlamentară în jurul legii cultelor*, Imprimeria Ziarului „Universul”, București, 1928, pp. 145-148;

365. CIUREA, Diac. Mihai, „Fragmentul muratori: o «pagină» din istoria canonului biblic neotestamentar”, în: *Mitropolia Olteniei*, anul LXXI (849-852), nr. 9-12, septembrie-decembrie, 2019, pp.140-155;
366. CRISTESCU, Prof. Univ. Dr. Vasile, „Învățătura Sfântului Maxim Mărturisitorul despre planul din veci al Sfintei Treimi pentru îndumnezeirea omului, împlinit în Hristos”, în: *Cunoașterea lui Dumnezeu în Teologia Dogmatică Ortodoxă. Premise Spiritual-Eclesiale și provocări actuale*, editori Prof. Univ. Dr. Vasile Cristescu și Arhim. Lect. Dr. Nathanael Neacșu Editura Astra Museum și Editura Doxologia, Iași, 2022, pp. 169-188;
367. DAMIAN, Drd. Iulian, „Leadership și charismă în noile mișcări religioase”, în: *Teologie și Viață* Anul XVIII (LXXXIV) Nr. 1-6, Ianuarie – Iunie, 2008, pp. 407-425;
368. DELGADO, Manuela Cantón, *Gypsy Pentecostalism, Ethnopolitical Uses and Construction of Belonging in the South of Spain*, in: „Social Compass” nr. 57(2), 2010, pp. 253-267;
369. FILIMON, Ierom. Drd. Mihail, „Catolicitatea Bisericii și implicațiile acesteia în concepția teologului Vladimir Lossky”, în: *Revista Teologică*, anul V, nr. 1, ianuarie-martie, 1995, pp. 41-57;
370. IACOB, Iosif, Simion Eva, „Lămuriri generale”, în: *Pacea*, anul VIII, nr. 10-11, 1 iunie 1940, pp. 10-12;
371. ICĂ Jr., Arhid. Ioan I., „Teologia ortodoxă modernă și contemporană – momente, figuri, parcurs, interpretare”, în: *Teologia Ortodoxă în secolul al XX-lea și la începutul secolului al XXI-lea*, coord. Pr. Viorel Ioniță, Editura Basilica, București, 2011, pp. 2-77;
372. JUGARU, E. „Doctrină și experiență în Biserica Penticostală”, în: *Jurnalul Plērōma*, Anul I, nr. 2 (1999), pp. 5-24;
373. HOLLENWEGER, Walter J, „Pentecostals and the Charismatic Movement”, in: *The Study of Spirituality*, edited by Cheslyn Jones, Geoffrey Wainwright, and Edward Yarnold, Oxford University Press, New York, 1986, pp. 209-233;
374. HYLSON-SMITH, Ken, „Roots of Pan-Evangelicalism: 1737-1835”, in: *For such a time as this. Perspectives on evangelicalism, past, present, future*, Scripture Union, London, 1996, pp. 137-147;
375. KAY, William K., „Pentecostalism and Fundamentalism”, in: *Evangelicalism and Fundamentalism in the United Kingdom during the Twentieth Century*, edited by David Bebbington and David Ceri Jones, Oxford University Press, Oxford, 2013, pp. 309-327;
376. KIM, Lucien Jinkwang, „Is Montanism a Heretical Sect or Pentecostal Antecedent?”, in: *Asian Journal of Pentecostal Studies*, Vol. 12, number 1, January 2009, pp. 113-124;

377. KISS, Dénes, „Romii din Herculian și rolul religiei penticostale în viața lor comunitară”, în: *Incluziune și Excluziune. Studii de caz asupra comunităților de romi din România*, EIPSPMN/Kriterion, Cluj-Napoca, 2009, pp. 135-141;
378. KÄRKKÄINEN, Veli-Matti, „Identitatea penticostală”, în: vol. *Penticostalii în secolul XXI. Identitate, convingeri, practici*, editori Corneliu Constantineanu & Christopher J. Scobie, trad. de Ciprian Gheorghe Luca, Casa Cărții, Oradea, 2023, pp. 27-46;
379. KÄRKKÄINEN, Veli-Matti, „Conceptia Penticostală”, în: *Cinci concepții despre Cina Domnului*, ed. Gordon T. Smith, trad. de Ciprian Simuț, Casa Cărții, Oradea, 2018, pp. 133-154;
380. KÄRKKÄINEN, Veli-Matti, „«Truth on Fire». Pentecostal Theology of Mission and the Challenges of a New Millennium”, in: *Asian Journal of Pentecostal Studies (AJPS)* nr 3/1, 2000, pp. 33-60;
381. LEDERLE, Henry I., „Initial evidence and the charismatic movement: an ecumenical appraisal”, in: *Initial evidence. Historical and biblical perspectives on the Pentecostal doctrine of the Spirit Baptism*, Hendrickson Publishers, Peabody, Massachusetts, 1991, pp. 131-141;
382. MA, Julie C., „Pentecostal Evangelism, Church Planting, and Church Growth”, in: *Pentecostal Mission and Global Christianity* (Regnum Edinburgh Centenary Series) vol. 20, edit by Wonsuk Ma, Veli-Matti Kärkkäinen, J. Kwabena Asamoah-Gyadu, Regnum Books International, Oxford, 2014, pp. 87-106;
383. MACCHIA, Frank D., „The Nature and Purpose of the Church: A Pentecostal Reflection on Unity and Koinonia”, in: *Pentecostalism and Christian Unity: Ecumenical Documents and Critical Assessments*, edit. Wolfgang Vondey, Pickwick Publications, Eugene, Oregon, 2010, pp. 243-255;
384. MARTIN, Ralph, „A New Pentecost? Catholic Theology and Baptism in the Spirit”, in: *Logos: A Journal of Catholic Thought & Culture*, No. 14, 3, Summer 2011, pp. 17-43;
385. MĂRCULET, Ștefan „Elemente de inculturație în discursul Sfântului Pavel în Areopag”, în: *Revista Teologică*, (XXIII), nr. 3, anul 2013, p. 10;
386. MCCLUNG, Grant L., „Pentecostal/Charismatic Perspectives on a Missiology for the Twenty-First Century”, in: *Pneuma. The Journal of the Society for Pentecostal Studies*, vol. 16, issue 1, Spring 1994, pp. 11-21;
387. MENZIES, William W., „The Non-Wesleyan Origins of the Pentecostal Movement”, in: *Aspects of pentecostal-charismatic origins*, edited by Vinson Synan, Logos International, Plainfield New Jersey, 1975, pp. 81-98;

388. MACDONALDS, William G. „Glossolalia in the New Testament”, in: *Speaking in tongues. A Guide to Research on Glossolalia*, ed. Watson E. Mills, William B. Eerdmans Publishing, Grand Rapids, Michigan, 1986, pp. 127-140;
389. MOCAN, Beneamin, Ștefănică, Dragoș, „Biserica – o comunitate eshatologică: Note exegetice asupra eshatologiei epistolei 1 Tesaloniceni”, în: *Plērōma* anul XII nr. 2 (2010) pp. 69-90;
390. NESTLER, Erich, „Was Montanism a Heresy?”, in: *Pneuma: The Journal of the Society for the Pentecostal Studies*, volume 5, Issue 1, 1984, pp. 64-78;
391. O'CONNOR, Edward, „The Hidden Roots of the Charismatic Renewal in the Catholic Church” in *Aspects of pentecostal-charismatic origins*, edited by Vinson Synan, Logos International, Plainfield New Jersey, 1975, pp. 171-192;
392. ONYINAH, Opoku, „Catholic Charismatic Renewal and Pentecostalism”, in: *Pentecostalism, Charismaticism, Neo-Prophetic Movements Journal*, Issue: Vol. 1, No.3, August 2020, pp. 60-66;
393. PETRARU, Pr. Prof. Dr. Gheorghe, „Euharistia – Taina Unității Bisericii și a Mântuirii în Hristos”, în: vol. *Spovedanie și Euharistie*, coord. Diac. Lect. Dr. Cătălin Vatamanu, Colecția Episteme, Doxologia, Iași, 2014, pp.107-127;
394. PETRARU, Pr. Prof. Dr. Gheorghe, „Revelația divină și actualizarea ei în rugăciune și cultul Bisericii”, în: vol. *Sfânta Scriptură și Sfânta Liturghie, izvoare ale vieții veșnice*, Trinitas, Iași, 2008, pp. 354-367;
395. PETRARU, Pr. Prof. Dr. Gheorghe, „Penticostalii”, în: *Revelație Scripturistică, Teologie și Experiență Spirituală în Misiunea Bisericii*, Doxologia, Iași, 2023, pp. 501-518;
396. PETRARU, Pr. Prof. Dr. Gheorghe, „Misiologia ca disciplină teologică”, în: *Misiologie Ortodoxă, vol. I*, coord. Pr. Prof. Dr. Valer Bel, Basilica, 2021, pp. 13-57;
397. PETRARU, Pr. Prof. Dr. Gheorghe, „Simbolul de credință niceo-constantinopolitan. Temeiul revelațional, dogma eclesială și funcție mărturisitoare”, în: vol. *Credința și mărturisirea ei*, coord. Pr. Petre Semen și Diac. Liviu Petcu, Doxologia, Iași, 2010, pp. 152-167;
398. PETRARU, Pr. Prof. Dr. Gheorghe., „Sfântul Duh în misiunea Bisericii și comunitatea creștină”, în: *Teologie și Viață*, anul XVIII (LXXXIV), nr. 1-6, 2008, pp. 208-235;
399. PETRARU, Pr. Prof. Dr. Gheorghe, „Experiența lui Dumnezeu în Biserica Ortodoxă, prin credință, educație și cultură”, în: *Teologie și viață*, anul XXVII (XCIII), Nr. 5-8, 2017, pp. 90-117;

400. PRELIPCEANU, Pr. Vladimir, „Profeți și profeții false, după Vechiul Testament”, în: *Studii Teologice*, seria a II-a, anul 1949, Iulie-August, nr. 5-6, pp. 326-332;
401. POPA, ÎPS Irineu, „Starea sufletelor după moarte în raport cu evenimentul Învierii Universale. Diferite concepții cu privire la viața după moarte: milenarismul sau hiliasmul”, în: *Mitropolia Olteniei*, anul LXVII (797-800), Nr. 5-8, Mai-August, 2015, pp. 9-27;
402. PURDEL, Daniel, „Revista «Cuvântul Adevărului», organul de presă al Cultului Creștin Penticostal”, în: *Monografia Cultului Creștin Penticostal Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România. 100 de ani de la înființarea primei biserici penticostale din România, Plērōma, București, 2022*, pp. 878-888.
403. REMETE, Pr. Prof. Dr. George, „Filosofie, Teologie și Providență”, în: *Credința Ortodoxă*, an VI (2001), nr. 1, pp. 21-30;
404. ROBERT, Dana L., „Introduction”, in: *Gospel Bearers, Gender Barriers: Missionary Women In The Twentieth Century*, Orbis Books, Maryknoll, New York, 2002, pp. 1-28;
405. ROOT, Jean Christie, „Edward Irving: Man, Preacher, Prophet”, in: *Christian peoples of the Spirit: a documentary history of Pentecostal spirituality from the early church to the present*, edited by Stanley M. Burgess, New York University Press, New York, 2011, pp. 190-198;
406. SYNAN, V., „The Pentecostal Century: An Overview”, in: *Vinson Synan, The Century Of The Holy Spirit: 100 Years Of Pentecostal And Charismatic Renewal, 1901-2001*, Thomas Nelson Publishers, Nashville, 2001, pp. 1-14;
407. SIMONS, Menno „Cristian Baptism”, in: *The complete writings of Menno Simons: c.1496-1561*, translate by Leonard Verduin and edited by J. C. Wenger, Herald Press, Scottdale, Pennsylvania, 1986, pp. 227-287;
408. STĂNILOAE, Pr. Dumitru, „Criteriile prezenței Sfântului Duh”, în: *Studii Teologice*, seria II, XIX (1967) nr. 3-4, pp. 103-127;
409. STĂNILOAE, Pr. Dumitru, „De ce suntem ortodocși?”, în: *Ortodoxia*, Seria a II-a, Anul XI, Nr. III, 2019, București, pp. 15-27;
410. STENSVOLD, Anne, „Paving the Way for Pentecostalism. A Historical Exploration of Post-Reformation Revivals in Norway”, in: *Charismatic Christianity in Finland, Norway, and Sweden. Case Studies in Historical and Contemporary Developments*, editors Jessica Moberg and Jane Skjoldli, Palgrave Macmillan, Cham, Switzerland, 2018, pp. 25-47;

411. TABBERNEE, W., „Women Office Holders in Montanism”, in: *Patterns of Women's Leadership in Early Christianity*, edited by Joan E. Tamar și Llama L.E. Ramelli, Oxford University Press, United Kingdom, 2021, pp.151-179;
412. TABBERNEE, W., „Montanus, Montanism”, in: *The New Westminster Dictionary of Church History, vol. I*, Westminster John Knox Press, Louisville, 2008, pp. 444-445;
413. TABBERNEE, W., „Will The Real Paraclete Please Speak Forth!: The Catholic-Montanist Conflict Over Pneumatology”, in: *Advents of the Spirit. An introduction to the Current Study of Pneumatology*, Marquette University Press, 2001, pp. 97-118;
414. TABBERNEE, W., „Perpetua, Montanism and Christian Ministry in Carthage c. 203 C.E.”, published in *Journal of the National Association of Baptist Professors of Religion - Perspectives in Religious Studies*, Vol. 32, Nr. 4, Winter 2005, pp. 421-441;
415. THINGPEN, T.P. „Catholic Charismatic Renewal”, in: *The New International Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*, Stanley M. Burgess editor and Eduard M. Van Der Maas, associate editor, Zondervan, Grand Rapids, Michigan, 2002, pp. 460-467;
416. TIPEI, J.F., „Botezul cu Duhul Sfânt din perspectiva penticostalismului clasic”, în: *Jurnalul Plērōma*, Anul XIV, nr. 1 (2012), pp. 47-101;
417. TINCQ, Henri „Exacerbarea extremismelor religioase în lume”, în: vol. *Religiile lumii*, coordonat de Jean Delumeau, trad. de Angela Pagu, Carol Litman, Rodica Buburuzan (et al.), Humanitas, București, 2015, pp.682-686;
418. THOMAS, Prof. Univ. Dr. John Christopher, „Domnia de o mie de ani (Ap. 20:1–10)”, în: *Plērōma*, anul XII nr. 2, 2010, pp. 117-139;
419. ȘURUBARU, Drd. Ioan N., „Pnevmatologia ortodoxă și valențele ei ecumenice”, în: *Ortodoxia* nr. 4, octombrie – decembrie, anul XX (1968), pp. 537-550;
420. ȘTEFANICA, Dragoș, Ioan BRIE, „Prezentarea Cultului Creștin Penticostal”, în: *Monografia Cultului Creștin Penticostal Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România. 100 de ani de la înființarea primei biserici penticostale din România*, Plērōma, București, 2022, pp. 141-148;
421. VAN DER MEER, Antonia Leonora, „The Bible in Mission: Evangelical/Pentecostal View”, in: *Bible in Mission vol. 18*, edit. Paulina Hogarth, Fergus Mcdonald, Bill Mitchel, Regnum Books International, Oxford, 2013, pp. 117-131;
422. VICOVAN, Pr. Conf. Dr. Ion, „Secte vechi și noi în creștinismul românesc, în: „Analele Științifice ale Universității Al.-I. Cuza” Iași, Teologie, tom. VII, 2002, pp. 137-149;
423. VONDEY, Wolfgan, „Perspectives on «Koinonia». Final Report of the Dialogue between the Roman Catholic Church and Some Classical Pentecostal Churches and Leaders”, in:

Pentecostalism and Christian Unity. Ecumenical Documents and Critical Assessments, Pickwick Publications, Eugene, Oregon, 2010, pp. 133-158;

424. WAKER, Grand, „Wild Theories and Mad Excitement”, în: vol. *Pentecostals from the inside out*, edited by Harold B. Smith, Victor Books – a Division of Scripture Press Publication INC., USA, 1990, pp.19-28;
425. YONG, Dr. Amos, „Revărsat peste orice făptură: Duhul Sfânt, Penticostalismul mondial și reînnoirea teologiei și a praxisului în secolul XXI”, în: *Jurnalul Plērōma*, anul XIV, Nr. 1, 2012, pp. 13-46;
426. VASSILIADIS, P., „Reconciliation as a Pneumatological mission paradigm: Some preliminary Reflections by an orthodox”, în: *International Review of Mission*, vol. 94, Nr. 372, January 2005, pp. 30-42;
427. ZEGWAART, Huibert, „Apocalyptic Eschatology and Pentecostalism: The Relevance of John's Millennium for Today”, in: *Pneuma: Journal of the Society for Pentecostal Studies*, Vol. 10, No. 1, Spring 1988, pp. 3-25;

Surse web:

428. BUDEAN, Paul, „The Pentecostal Work in Roumania”, în: *The Pentecostal Evangel*, No. 580, January 7, 1925, p. 9, <https://pentecostalarchives.org/?a=d&d=PEV19250117-01.1.9&e=-----en-20--1--img-txIN----->, 30 mai 2024;
429. DEI, Daniel, „Tertullian’s moral theology on women and the accusation of misogyny”, in: *Verbum et Ecclesia*, vol. 43, no. 1, AOSIS Publishing, 2022, p. 3, <https://verbumeteclesia.org.za/index.php/ve/article/view/2384/5641>, 24 ianuarie 2024;
430. DELCEA ,Cristian, *Țigani din Fântânele, lăutarii lui Dumnezeu*, în: „Adevărul ro. News/Societate”, 8 aprilie 2012, <https://adevarul.ro/stiri-interne/societate/tigani-din-fantanele-lautarii-lui-dumnezeu-1183277.html>, 6 septembrie 2022;
431. HOLM, Randall A *paradigmatic analysis of authority within Pentecostalism*, teză de doctorat, Facultatea de Teologie din Laval, Universitatea de stat din Quebec, 1995, https://www.academia.edu/4422810/Authority_in_Pentecostalism, 6 aprilie 2023;
432. IMBROANE, Avram (1880-1938)”, în: *Banatica*, Nr. 27, 2017 <https://www.banatica.ro/media/b27/561-574.pdf>, 3 iunie 2024;
433. JOHNSON, Dave „Pentecostal Spirituality and Traditional Religious Practices in the Philippines”, în: *Asia Journal of Theology*, Vol. 37, No. 2, october 2023, p. 196, <https://ajt.atesea.net/index.php/ajt/article/view/108/49>, 9 februarie 2024;

434. KLIMEK, Daniel Maria, *The Spirituality of the Catholic Charismatic Renewal. Separating Facts from Fiction*, p. 22, https://www.academia.edu/12968275/The_Spirituality_of_the_Catholic_Charismatic_Renewal_Separating_Facts_from_Fiction, 13 mai 2024;
435. OJO, Matthes A. „Pentecostalism and Charismatic Movements in Nigeria: Factors of Growth and Inherent Challenges”, în: *West Africa Theological Seminary Journal*, Vol. 3, Nr. 1, 2016, p. 86, <https://place.asburyseminary.edu/watsjournal/vol3/iss1/5/>, 9 februarie 2024;
436. PASTIN, Dr. Antoniu – Cătălin, *Sfânta Treime, temeiul și bază a spiritualității creștine*, https://www.academia.edu/36197640/FIL_Sf%C3%A2nta_Treime_temeiul_si_baza_a_spiritualitatii_crestine_pdf, 8 mai 2023;
437. VASSILIADIS, Petros, *The importance and necessity of an orthodox-pentecostal dialogue*, https://www.academia.edu/1903417/THE_IMPORTANCE_AND_NECESSITY_OF_AN_ORTHODOX_PENTECOSTAL_DIALOGUE_A_Positive_Message_from_Athens, 5 septembrie 2023;
438. VIDICAN-MANCI, Liviu, „Cum ne traim religiozitatea? «Emoția religioasă» la români”, în: *Sinteza*, nr. 62, octombrie – noiembrie, 2019, https://www.academia.edu/41349357/Liviu_Vidican_Manci_Cum_ne_traim_religiozitatea_a_Emo%C8%9Bia_religioasa_la_rom%C3%A2ni_SINTEZA_62, 20 septembrie 2022;
439. „Parham in Kansas City. Topeka Faith Disciple is Attracting Attention”, în: *Topeka State Journal*, 31 ianuarie, 1901, p. 7, <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn82016014/1901-01-31/ed-1/seq-7/#date1=1901&index=12&rows=20&words=Charles+F+Parham&searchType=basic&sequence=0&state=&date2=1902&proxtext=Charles+F.+Parham&y=18&x=7&dateFilterType=yearRange&page=1>, 20 aprilie 2023;
440. <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn82014726/1907-09-28/ed-1/seq-1/>, 20 aprilie 2023;
441. Συνοδικον Περιεχον sau Libellus Synodicus I, 6/I, 7 https://books.google.ro/books?id=K1zVKJHMx_IC&printsec=frontcover&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false, 12 octombrie 2023 ;
442. https://kansascity.newspapers.com/browse/the-kansas-city-times_1891/1901/01/27/, 29 februarie 2024;

443. New Kind of Missionaries. Envoys to the Heathen should have gift of Tongues”, in: *Hawaiian Gazette: Friday, May 31, 1901, p. 10* <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83025121/1901-05-31/ed-1/seq-8/>, 1 martie 2024;
444. „Statement of Fundamental Truth Approved by the General Council of the Assemblies of God”, article 13 paragraph a, în: *Minutes of the General Council of the Assemblies of God*, <https://pentecostalarchives.org/?a=d&d=GCMC1916-01.1.11&e=-----en-20--1--img-txIN----->, 1 mai 2023;
445. „Comunitatea Magnificat” – Fraternități: <https://www.comunitateamagnificat.ro/structura/fraternitati/> 9 mai 2024;
446. <https://www.youtube.com/watch?v=FOnA51FKbgg>, 22 iunie 2024;
447. <https://www.raul-vietii.ro/despre-noi/viziunea-bisericii/>, 6 iunie 2024;
448. <https://verticalchurch.eu/despre-noi/>, 6 iunie 2024;
449. <https://www.youtube.com/watch?v=Zy9YmVIG7PM>, 17. 07. 2024.
450. <https://bcng.ro/cine-suntem/>, 6 iunie 2024;
451. Association Protestante des Amis des Tziganes, *Le pasteur pentecôtiste Clément Le Cossec est à l'origine d'un grand mouvement de conversion des tziganes au protestantisme, en France et dans le monde*, în <https://museeprotestant.org/notice/clement-le-cossec-1921-2001/>, 6 septembrie 2022);
452. *The Apostolic Faith*, vol. I, no. 1, September 1906, p. 2, https://assets-global.website-files.com/5e17afe412fc21ddcb6e961c/5e31ae7419d810ece991c296_Azusa-Paper-Original-01.pdf, 19 iunie 2024.